

Horatio

2014-

negyedik csaholás

Igen, negyedik csaholás, nem vonyítás, mert Horatio él, és örvendezek neki. Ha kutya volnék állandóan körülötte csaholnék boldogan, de fordítva van, és megteszi ezt ő helyettem. Ő az előző három kutyám eszenciája, és a leginkább vele tökéletes a kapcsolatom. Ő egy sheltie fiú, azaz shetlandi juhászkutya, olyan mint egy skót juhászkutya és egy border collie bonsai keveréke... Mindössze hét és fél kiló, tricolor (fekete, fehér és kicsi barna), alacsony, nagyon vastag, selymes a bundája, és rettentő hosszú az orra, ami a sajátossága, nem annyira fajta jellemző. Öregségemre vettem társnak.

Amikor Szanikám meghalt, nagyon el voltam keseredve, egy darabig nem akartam kutyát, és azt gondoltam megérdemel annyit, hogy meggyászoljam, és ne azonnal pótoljam a hiányát. Két héttel később azonban elmentem egy nyugdíjas napi bemutatóra, ahol a KutyaÉvel Egy Mosolyért Alapítvány (akik terápiás kutyákat képeznek ki Dr. Juharos Ágota orvos vezetésével) kutya bemutatót tartott. Nagyon tetszett! Ágotát is ismertem már régóta, és láttam, hogy a kutyáik milyen aranyosak, szófogadók, ügyesek, és kedvet kaptam hozzá, hogy én is részese legyek ilyen kiképzésnek, még bemutatókra is szívesen elmegyek. Az utóbbi időben sokat voltam beteg, kórházakban feküdtem, otthon lábadoztam, és tudom milyen sokat jelent egy betegnek a kutya. Arra is gondoltam, hogy önmagam számára is képezném, hogy fegyelmezett legyen, és végre Duxi után megint lehetne póráz nélkül is sétáltatható kutyám, aki méretre akkora legyen, hogy - ha kell - fel tudjam vinni a lépcsőn. Még a gyógyító szolgálat se állna távol tőlem, ráadásul kicsit a sport is meglenne, mert ezek a képzetek nyilván sok mozgással is járnának. Itt rögtön elhatároztam, hogy keresek megfelelő kutyát, aki terápiás kutya lesz!

Néhány éve Ausztriában már láttam sheltieket – ott nagy divat -, elég sokat, mindig azt hittem kölyök skótjuhászt látok, és nem tudtam megjegyezni a fajta nevét. Két éve az utcán láttam Kecskeméten egy hölgyet, aki három ilyen sétáltatott, kettő tricolor volt és egy blue merle (kék szemű, sokszínű foltos, sok kékeszürke színnel, akinek csak a szeme tetszett a husky miatt, de a bundája egyáltalán nem). Akkor beírtam a telefonomba, hogy ezt a kutyafajtát sheltienek hívják, és a bemutató után tudatosan ezt kerestem. Arra gondoltam, hogy a mérete, selymes bundája, szépsége miatt alkalmas lehet terápiás kutyának, és nekem is tetszik.

Közben a barátoméék elutaztak a Föld másik felére és pót gazdit kerestek három hétre a hosszúsőrű tacsijuknak, elvállalva a feladatot visszahangolódtam a sétáltatásra és kezdtem hozzászoktatni magam a fiatal és mozgékony, kisebb termetű kutyára. Közben a neten keresgéltem sheltiet. Nem volt könnyű dolgom, mert sehol sem volt kölyök, de még várható alom sem, mígnem egy tenyésztő mondta, hogy Tótkomlóson egy alomból megmaradt egy túl kisméretű kölyök, aki már legalább hat hónapos, érdeklődjek. Így találtam rá az ottani tenyésztőre, aki viszont elsőre elutasított azzal, hogy a kutyát a kislányának akarta megtartani, ez a kutya amolyan maradék... De a szeptember eleji kecskeméti kutyakiállításra szívesen elhozza, nézzem meg.

Titkon abban reménykedtem, hogy egy hathónapos kutya már biztosan szobatiszta, tud már pórázon járni, és megúszom a kezdeti nehézségeket. Persze nem így volt! A "maradék kutyussal" nem foglalkoztak, így ugyanúgy nem tudott semmit, mintha három hónaposan vettem volna. Amikor kivették a szállító ketrecből, alig akart kijönni, először nagyon remegett a kezemben, és – valljuk be – csúnyácskának találtam. A fülei túl nagyok voltak, az orra hosszú is meg kicsit görbe is, a lábai úgyszintén kicsit görbék, és egyenlőre nem tudtam mi a fajta jellegzetessége, és mi a kutya saját tulajdonsága. Nem véletlenül maradt meg, nyilván a többiek szebbek voltak... De amikor megöleltem éreztem, ez a kutya az enyém! Olyan nyugodtan megült a karomban és úgy hozzám bújt, hogy azonnal éreztem az összetartozást. A kislány is könnyen elengedte, egyáltalán nem kötődött hozzá, így három hét múlva – amikor Artúrt, a vendég tacskozó fiút haza vittük -, Horatiót átvehettem.

A nevét nem én adtam, de tetszett! Az van a törzskönyvébe írva, hogy Horatio Cane CSI Miami. Ezen jót nevettem, hiszen ez a kedvenc filmsorozat, imádom a vörös férfiakat (a férjem is az volt és a kisebbik fiam is az), bár nem éppen kutyanév, kicsit különc. Olyan öt generációs felmenővel rendelkezik, amit én magam se tudnék a családomról leírni! Csakhogy helyesírási hiba történt, ugyanis eredetileg Horatio Caine, de itt az lett írva Cane, azaz Horatio Kutya latinul... Jöhet a kutya, a név is marad! Ráadásul nekem Horatióról Hamlet is eszembe jutott, hiszen Horatio Hamlet legjobb barátja, ez a Horatio meg az én legjobb barátom lesz! És volt egy Horatius nevű római költő is, én meg latint tanultam. Mindjárt azt javasolták nekem, hogy adjak neki valami könnyen szólítható két szótagos nevet, mert erre nem fog figyelni, de erre azt mondtam, mindent meg tud tanulni, majd ezt a nevet is, és marad Horatio! Pont a különcsége miatt fogja mindenki megjegyezni! (Hallottam én már Victor Emanuel nevű kutyáról is!...)

Elgondolkoztam rajta, hogy milyen érdekes formájú kutya is ő... Ha Isten tervezte, akkor az elején még sok ideje volt, ezért nagy gondossággal tervezte a fejét, a fejformáját, a füleit (háromnegyed része áll, az utolsó negyede visszahajlik), szakállkáját – mint Ferenc József barkója feketében -, orrát, a dús szőrzetű galléros mellkasát, a szőrszálakat a mellső lábain, a törzsét – és mire a farához ért elfáradt, és elnagyozva csak úgy véget ér a kutya dús szőrzettel. Ha leereszti a farkát, akkor ilyen csapott farú. Ha felemeli és felkunkorítja, akkor az nagyon zászlós, vidám, a farka végén egy fehér bojttal, mint egy irányjelző pont, és a comjaira is dús szőrzetet növesztett. Ez a fajta jellemzője, de Horationak

voltak, vannak sajátos jellemzői. Először is a füle nem akart visszahajolni, kétéves koráig fülsúlyt használtunk, hogy csaljunk kicsit. Az orra túl hosszú, akár pohárból is tud inni, ráadásul mintha eltört volna valamikor, az utolsó két centi kicsit görbe. A mellső lábai is görbének tűnnek, a hátsó lábai meg olyanok, mintha bokasüllyedése lenne, sikkosnak egyáltalán nem mondható. (De azt hiszem ez is fajta jelleg, a border colliéké is ilyen, a skót juhászoké is.) Fura volt ez a sikkos járású husky után, de százszor csinosabb, mint egy bulldog hátulról... De akármilyen is, a szemei eszességről tanúskodtak, és Duxi figyelmes tekintetét idézték.

Tanulékonyágát bizonyítandó egy hét alatt lett szobatiszta, három nap alatt tanult meg pórázon sétálni, hetek alatt megszokta a napirendet, a sétákat, és egy hónap múlva már iskolába jártunk a terápiás csoport kiképzésére. Voltak gondjaink, de gyorsan és sok mindent tanultunk, mert – és most értettem meg Szani miért a Viktort választotta gazdijának -, a tanulás rám, mint felvezetőre is vonatkozik, és mert együtt kell tanulnunk és élnünk, a kutya-gazdi kapcsolat így tökéletesedik. Egy évnyi kiképzés után letettük a terápiás vizsgát, tehát mostanra Horatio "okleveles", igazolvánnyal rendelkező terápiás kutya. Másfél évesen tette le a vizsgáit, és azóta dolgozunk együtt.

Alkalmos terápiás kutyának, de nem mindenféle terápiás munkára. Majd kifejtem pontosan, hogy mit és hogyan dolgozunk mi együtt, és mire alkalmas, mire nem. Mi az, amit a vizsga után nem pontosan úgy csinállok, ahogy kellene, mert nekem nem pontosan arra van szükségem az együttműködésben. Juharos Ágota doktornőnek megígértem, hogy leírom egy tanulmányban, hogy hogyan dolgozunk, mert az alkalmazása eltér a többi kutyájától, de helyette beleírom ebbe a könyvbe, és minden információ közkinccsé válik.

Amikor bemutatóra vagy szolgálatba megyünk, akkor a Kutyával Egy Mosolyért Alapítványt képviseljük, nem dolgozunk önállóan és saját szakállra. Ha Horatio meglátja rajtam a piros nadrágot zöld pólóval, amiben fel szoktunk lépni, vagy ráadom a szolgálati hámot, azonnal megváltozik. Élénk és figyelmes lesz, sokkal jobban koncentrál, és boldogan teljesíti a feladatokat. Egészen másképpen viselkedik, mint szokott. Kevésbé alkalmas arra, hogy más, idegen kéz vezesse fel, idegennel dolgozzon, és én ezt nem is bánom. Ugyanakkor az enyhén fogyatékos gyerekeknek ezt megengedi, és nagy-nagy türelmet mutat irántuk.

Néha őrző-védő, a terelés a vérében van, de vissza lehet fogni, és ez a lényeg. Aggódtunk, hogy a vizsgán ebbe belebukunk, és nem figyel rám, kiugrik a gyerekek után, és azonnal megbuktunk, de nem így tesz. Ha rám kell figyelni, akkor rám figyel, és mozgatja ugyan a füleit jelezve, hogy érzékeli az őt körülvevő mozgást, de rám figyelni fontosabb!

Úgy néz rám, mint egy Istennőre! Lesi a lélegzetem, a hangulatom, odabújik hozzám, ha szomorú vagyok, igyekszik lenyalogatni a könnyeim, ha sírok, figyel rám a sétán, ha lassabban megyek, mert nem érzem jól magam, lassít és alkalmazkodik a ritmushoz. Póráz nélkül sétálunk, bár néha ezért ránk szólnak.

Nemcsak engem imád, hanem a páromat is, senki kezében nem tud úgy lazítani, mint az ő karjaiban! Megolvasztja az ő szívét is, pedig az nem könnyű... Imádja az unokáimat, bár féltékeny rájuk. Jó társa kutyáknak, embereknek, nagyon kimutatja, ha szeret valakit, de alapjában véve tartózkodó. Van olyan lakótársam, akinek itt léte óta nem engedte megsimogatni magát, és nem értem miért.

Éjjel-nappal együtt vagyunk. Dolgozik velem a rendelőben, mellettem ül a kocsiban biztonsági övvel, és jön mindenfelé. Fegyelmezett, szobatiszta, csendes. Még csak két éves. Legalább tizennégy évünk van még közösen. Azt hiszem, annyi nekem is pont elég...

Fenséges Horatio 2016-ban, kétévesen

A kis maradék

Már említettem, hogy ő csak úgy megmaradt egy alomból, mert túl kicsinek találták. Így a tenyésztő meg akarta tartani a kislányának, aki viszont nem ragaszkodott hozzá – szerencsére – így lehetett az enyém. Amikor átvettem egy benzinkútnál és kifizettem az árát, remegett, mint a kocsonya. Kitámasztotta a lábcskáit a ketrecében, nem akart kijönni onnan. Hiába mondtam neki:

- Ne félj tőlem Horatio! Én leszek a gazdád, és hidd el, a lehető legjobb kezekben leszel! Nem is tudod, mennyire szerencsés vagy!

De ő csak reszketett kitartóan. Janesz, a párom is simogatta, nyugtatgatta. Amikor betettük a kocsiba – Szanika szagát viselte még a hátsó üléshez – hagyta, hogy rárakjuk a nyakörvet, meg a pórázt (egyébként bármibe be lehet öltöztetni, hagyja), de a használatáról fogalma sem volt. Csak reszketett a hátsó ülésen, bepiszkított, hányt is szegény... Amikor hazaértünk, gondoltam elviszem pisilni, de nem tudtam, hogy csak leül, nem mozdul, nem tudja mit jelent, hogy pisilni megyünk... Innen már tudtam, hogy a nevelését nulláról kell kezdeni.

Nagyon ügyes volt! Egy hét alatt megbízhatóan szobatiszta lett, nem piszkította össze-vissza a lakást, néhány kutya-pelenka elhasználása után pontosan tudta a rendet. Ráadásul az a szokása alakult ki, hogy amint kilépünk a kapun, az első 10 méteren elintézi a dolgát, és utána már csak a sétára figyel. Nem jelölget, nem áll meg minden fűszálnál annak ellenére, hogy Horatio fiú kutya. És csak mostanában emelgeti a lábát, eddig guggolva pisilt, mint a szukák.

- *Jajajajaj... Én félek! Reszketek! Elhoztak az anyukámtól, a megszokott környezetemből, a nyakamra rakták ezt a vacakot, körbe vesznek különleges szagokkal, még ezt a hosszú piros madzag félét is rám akasztották – de mit akarnak ezzel? Mond nekem valamit ez a jó lélek, aki gazdimnak nevezte magát, de nem értem mit akar!*
- *Gyere Horatio! Gyere sétálni! Pisilni! – mondogatja.*
- *Nem értem a szavakat! Hová menjek? Mi az a séta? Mit jelent a pisilni? Csak rángat itt, de az a legbiztosabb, ha lecövekelek ide, és nem mozdulok.*

Aztán felvitt ölben magasra, mert szokatlanul sok lépcsős házban lakik. Az ölben jó volt lenni, az megnyugtató! Szerencsére sokat tart a karjaiban, beszél hozzám, ölelget és foglalkozik velem! Ha letesz, én ott maradok egészen addig, amíg vissza nem jön, mert nem ismerem ezt a világot, amibe belecsöppentem. Ha letesz a földre bóklászok egy kicsit, sokféle kutyatárs szagát érzem, és ilyenkor mindig rá is pecsételek a szagra, hogy elfoglaljam a helyét. Látom, ez nem tetszik a gazdinak, de nem kapok ki, csak megszid. Aztán rájöttem magamtól, hogy lent, az utcán, a fűben pisilni sokkal kényelmesebb (gyorsan megtanultam a szót), és akkor a gazdi örül, megdicsér. Ó, hát persze! Ha megdicsér és ennek örül, legyen így! Milyen könnyű ennek az embernek örömet okozni...

Napokig nem szóltam egy szót se. Már meg is ijedtek, hallottam, ahogy a gazdi felhívja a tenyésztő feleségét Anitát:

- *Hallották már ennek a kutyának a hangját? Már egy hete itt van, de nem szólt egy szót sem! Nem ugatott, valami bűgűfélét hallok, mintha morogna, de más hangot még nem.*
- *Kutya társaság híján nincs kivel kommunikálnia, majd fog ő ugatni, csak idő kérdése! Még meg is unja!*

És új gazdimnak rengeteg kérdése volt a táplálásomról, nevelésemről, és mindig a fülemmel volt elfoglalva... Hogy nagy a fülem és áll, mint egy csacsinak. Legalábbis ezt mondta. Nahát, csacsinak nevezett... Kaptunk egy krémet, amivel be kellett kenni, de később az egyszerű gyümölcsös rágógumi vált be. Néhány percnyi rágás után, amikor már kicsit megkeményedett, azt ragasztotta a fülem végére, és ettől szabályosan lekonyult a fülem. De anélkül mindig csak állt.

- *Biztos túl erős tápot ad neki, és attól túl erős a porc a fülében. Adjon kicsit gyengébb tápot! – tanácsolta a tenyésztő.*

Az az igazság, hogy Janesz tanácsára a kutyát elkezdtek tényleg nagyon erős, fehérjedús táppal etetni, majdnem szintizta hús konzervvel. Sportoló lévén azt tanácsolta, hogy a fehérjétől a sportolók is erősebbek, izmosabbak lesznek, hátha Horatio is majd megerősödik és megnő! Ő ugyanis nem nagyon örült annak, hogy Horatio ilyen picike, mindössze 3,8 kiló volt, sovány, vizesen úgy nézett ki, mint egy csivava. Rákapott a Real Nature szarvashúsos, meg kecskés, kengurusz konzervekre, amiknek az árán négy gyengébbet lehetett volna venni, de nem tágtítottunk. Gondoltuk, hogy nem lesz belőle Rottweiler – a páromnak gyerekkorában olyan kutyája volt -, de szerettük volna, ha utolfogja a társait, és normál méretű lesz. Ez bevált! Még olyan időszak is volt másfél éves kora körül, amikor már szinte ducinak találtuk és vissza kellett fogni az etetését, de behozta a társait, elérte a 28 cm marmagasságot és a 7,5 kilót. Tavaly nyáron elvittem egy kutyakiállításra, ahol a tenyésztői állítottak ki, megmutattam nekik Horatiót, és nagyon meg voltak elégedve vele. Ott találkoztunk az újabb alomból származó testvéreivel is, akik szinte ugyanúgy néztek ki, mint ő, nyertek is szépen, de az orruk rövidebb volt. Horationak tényleg egyedi sajátossága a szokásosnál hosszabb orra. A füle viszont továbbra is áll, de közben megnőtt a szőre, eltakarja a füle belsejét, amolyan kis kócos feje lett, és emiatt a hosszú füle se zavaró már.

Az első séta nagyon emlékezetes! Az első napon nem értettem mit akarnak. A második napon lejött Janesz is, és elkezdett csalogatni. Ha néhány lépést előre mentem, akkor adott egy falat tápot. Aztán letette elém sorban a tápokot és én elindultam felszedvegetni. Közben kézbevette a díszes piros madzagot, és úgy hívott. Végre megértettem! Azt akarják, hogy járjak, csak ezzel a micsodákkal a nyakamon, és madzaggal a végén, amit póráznak hívnak. Hát! Ha ti ennek örültök, legyen! Elindult lassan előttem Janesz és a gazdi, én meg az orrocskámot oda tapasztottam a sarkukhoz, és követtem őket. Mindkettőt egyszerre! Ezért kettejük között bandukoltam, és mindig megböktem a sarkukat az orrommal, hogy érezzék itt vagyok. Nem voltam hajlandó előttük, vagy mellettük menni!

Megpróbáltam ellenállni a póráznak és nyakörvnek, egy-két hétig műsoroztam miatta. Azt hittem akkor visszakapom a szabadságomat, de hiába volt minden, jobb volt beletörődni. A gazdit később – és máig – Mamának szólítottam, mert az unokái is így hívják, meg a fiai is. Mama már akkor mondogatta:

- *Hagyd, hogy feltegyem! Egész életedben ennek fogsz a legjobban örülni! Ha meglátod a póráz, meg a nyakörvet, és meghallod a szót, hogy sétálni megyünk! Hidd el! Ez lesz a varázsszó!*

A Mamának csak részben lett igaza, mert örülök ugyan a sétának, de sokkal jobban örülök annak, amikor Ő hazajön, vagy megjön a Janesz! Örülök az unokáknak is, Zsófinak, Kendének, meg Ákosnak a fiának és a feleségének Ildikónak! Szeretem a családját, mert azóta ők az én családom!

Néhány nap után már szépen mentem a Mama mellett. Szorosan a lábánál, bár egy picit mindig a sarkában. Mai napig szeretem bögdösni, hogy érezze, hogy itt vagyok és figyeljen rám. Főleg reggel! Amikor felkel, akkor a nyomába szegődök, el sem engedem a sarkát, és mindenhová megyek utána. Követem, mint az árnyék, ezért azt szokta mondani, "téged Shadownak, azaz árnyéknak kellett volna elneveznem!" Hónapokig az utcán is a sarkában voltam, csak később jöttem rá, hogy ez teljesen felesleges, és a laza pórázon jó, ha mellette ballagok.

Alig telt el egy hónap, és már mentünk is iskolába! Sokat emlegette a Mama az iskolát, hogy milyen jó lesz, ha oda járunk! Így aztán már nagyon vártam. Messzire mentünk az autóval Kisfáiba, ugyanannak a Gyula bácsinak a területére, ahová az elődöm, Szanika is járt, de most Ágota tartotta a kiképzést. Jó szigorú! Nagyon erős hangja van! Néha úgy megijedtem tőle, hogy odaszaladtam a Mamához, hogy védjen meg. Aztán meg a Mamát sajnáltam meg, mert Ágota a gazdikkal és a felvezetőikkel is ugyanolyan keményen bánt, mint velünk! Volt ám szidás! Aztán éreztem a Mamán, hogy néha ettől ideges lesz, arra reagálva én is az lettem, és gyakran nem fogadtam szót.

Néhány hónap múlva éppen kamaszodtam, és makacskodtam. Ha azt mondta a Mama, hogy "hozzám", akkor én elkezdtem más irányba szaladni. Ettől aztán olyan ideges lett, hogy pláne elszaladtam, nehogy rajtam eressze le a gőzt... Nem ütött meg soha! De mérgében úgy fel tudott kapni a grabancomnál fogva, mint egy kutyakölyköt az anyja, és én ettől mindig megijedtem. Tudtam, hogy a Mama mindenkinél erősebb, nem érdemes kekeckedni vele!... De – jó kamasz módjára – kísérleteztem a határaimmal és a lehetőségeimmel. Ő nyert! Én meg elfogadtam főnöknek, vezérnek. Onnantól jó volt szót fogadni, mert őt hamarabb leszidta Ágota, mint engem, és én akkor meg a Mamát sajnáltam, néha még a könnye is kicsordult... Én akkor úgy éreztem, ez miattam van, jobb lesz mindent jól csinálni... Terápiás kutya leszek! Vizsgázni kell és ennek szigorú feltételei vannak. Ha mindig a Mamával akarok lenni, akkor ezeknek a követelményeknek MEG KELL FELELNI, és akkor küzdünk. Az iskolában is, meg az otthoni gyakorláskor is.

Bosszant, amikor nem tudom mit akar tőlem a Mama... Ilyenkor mindent megcsinálok, amit már tudok, és várom a jutit, de nem jön, mert nem azt akarja, valami mást, csak nehéz először megérteni, hogy mit! Aztán néha megálmodom a megoldást, néha meg a Mama hipnotizál is, és végre egy irányban haladunk!

A mihamarabbi kutyaiskola kezdés fontos volt. Szeptember első napjaiban találkoztam Horatioval először, a hónap végén hoztam haza, és egy hónap múlva, amikor már ment pórázon, mentünk is az iskolába. Meginvithatatlan voltam

abban, hogy terápiás kutyát nevelék belőle. Az első iskolai napon Gyula bácsi is megnézte, Ágota is meggyűrködt, és félénknek találták ugyan, de azt mondta Ágota: majd meglátjuk! Ha nem rontod el, akár még tényleg terápiás kutya is lehet belőle! Kicsit túl félős!

Az alapokat ugyanúgy meg kell tanulni, mint minden kutyának: ül, fekszik, marad, megáll, de ezen felül a gazdi-kutya kapcsolatnak kell a szokásosnál erősebbnek lenni, a kutya figyelme mindig a gazdiján kell legyen, mert ez a külön temperamentum vizsgán figyelendő. Ezért sokat játszunk is, de az irányítást egy pillanatra se engedhetjük ki a kezünkéből.

Az én kutyáimnak mindig valami gondja van a szexszel. Horationál ezt kizártuk, és már tíz hónaposan megszabadítottuk a férfiasságától. Máshol is leírtam, hogy nem szeretem, ha a kutyák párzó mozdulatokat végeznek, ha megkegülnék tüzeléskor – a szukák maguk miatt, a kanok meg a szukák miatt -, egy terápiás kutyánál meg jobb minden zavaró tényezőt kizárni. Tenyészteni úgyszem akartam, ezért viszonylag korán átesett a műtéten. Ágota szerint ez nem nagy dolog. Én azért sajnáltam. Jó egy hétig beteg volt, és három hetet kimaradtunk az iskolából, mivel tél lett és a hasát is leborotvtálták.

Az első találkozásom Horatioval

Ezzel a vacakkal, meg mit akarsz?

Janesz karjaiban aludni nagyon jó!

Az első nap az iskolában

Műtét után szomorúan a gallérral

A kiképzés folyamata

Mitől lesz egy kutya terápiás kutya?

Tisztázzuk, hogy alapvetően szinte minden kutya terápiás kutya az által, hogy kutyának született és olyan a természete, amivel segíteni tud az embereken. Olyan a bundája, amit kellemes és megnyugtató símogatni. Persze, ha egy kutyát rosszul neveltek és vad, ha a bundája túl sprőd vagy ápolatlan, ha maga a kutya elhanyagolt, szófogadatlan, akkor nem alkalmas, de szinte mind azzá tehető. A legjobb terápiás kutyák a menhelyről kihozott keverékekből lesznek. Alapvető az is, hogy azok a kutyák, akiket gyerekek és betegek közé viszünk, akik bejáratosak lehetnek iskolákba, kórházakba, gyógyszertárakba, plázákba, azoknak különlegesen szigorú egészségügyi feltételeknek kell megfelelni, gyakrabban kell szűretni, vizsgáltatni őket. Nem hordhatnak kullancs elleni nyakörvet, a védelmet másképpen kell megoldani. Félévente széklet vizsgálat, szigorú féreghajtás, és mindig tiszta, gondozott szőrzet.

Az alap kiképzés gyakorlatilag a katonai alaki kiképzésnek felel meg, jobbra át, balra át, ül, fekszik, marad, hátra arc, előre, megáll... Egyszerűnek tűnik, de nem az! Minden a behívással kezdődik (hozzám, igazodás), és mindennek megvan a szabályos végrehajtási formája, és ami a legfontosabb, a kutya és a felvezető figyelme kölcsönös és szüntelen kell legyen. Ha megvan a kapcsolat és a figyelem, akkor minden könnyebben megy, ha az nincs, irányíthatatlan a kutya. Az agility nem vizsga tárgy, de az összehangolódáshoz, meg a bemutatókhoz, trükkök elsajátításához kell. Némely kutyafajta alkalmas a versenyszerű agilityre is, pl. Horatio fajtája is, csak a gazdi fajtája nem alkalmas rá... ehhez már kicsit öreg vagyok és lassú... Horatiót lehetne fejleszteni frizbi megtanulására, ahol versenyeket is rendeznek, meg birkahajtó, terelő versenyek is vannak, hiszen alapvetően terelő kutya. A vérében van, de nem szeretném, mert a birkák tele vannak kullancsokkal... A frizbizést még nem adtuk fel!

A temperamentum vizsga a fenti dolgokból áll, néhány speciális plusszal. A felvezető mindig jelen van, együtt vizsgáznak, nem külön a kutya. Általában a felvezető a kutya tulajdonosa, gazdája is, de lehetnek kivételek. Nem célokom a teljesen pontos vizsga leírás ismertetése - akit érdekel, megkeresi a hivatalos szabályokat, amit a MATESZE ad ki -, de a lényegét fontos közzé tenni. Amit leírok, az nem hivatalos, nem is feltétlenül szakszerű, inkább szubjektív, és mindenképpen megélt tapasztalat.

Egy terápiás kutyának el kell viselnie, hogy egyszerre több ember nyúl hozzá és símogatják, véletlenül megcsípi, megrúgják, meghúzzák a szőrét, hiszen előfordulhat, hogy egészséges, de kicsi, vagy beteg, fogyatékos gyerekek, felnőttek közé visszük, akik véletlenül megsérthetik, és erre a kutya nem reagálhat agresszióval, nem moroghat, nem kaphat oda, nem ugathat. Túrnie sem kell, maximum elhúzódhat szóltanul. Fegyelmezetten el kell sétálnia másik kutya mellett, és ülnie kell a gazdi mellett, ha az leáll egy másik emberrel beszélgetni. A másik kutya iránt csak akkor mutathat érdeklődést, ha azt megengedjük neki. Természetesen kell viselkednie tolókcocsival, bottal, mankóval közlekedővel, és ez teljesen természetes. Ha "marad" az utasítás, akkor a következő utasításig

nem mozdulhat, de minimum egy percet ki kell bírnia, a felvezetővel szemkontaktus lehet, sőt! Úgy kell figyelnie a felvezetőre, hogy a térség másik felében labdázó, játzó kutyát figyelmen kívül kell hagynia!

Ez idáig rendben van, megy is Horationak, sőt az alaki gyakorlatok póráz nélkül is mennek. Eleinte csak úgy tűrte a több kéz símogtását, ha az én kezem is ott érezte magán, az volt számára megnyugtató. Ma már ez sem szükséges, megszokta, és megszerette, hogy ennyien körül veszik. Az enyhén fogyatékos gyerekeket kifejezetten imádja! Van egy gyakorlat, amit megfelelő módon betanítottam, a vizsgán megfeleltünk, de a gyakorlatban nem értek vele egyet, és nem is úgy alkalmazzuk.

A kutyát ki kell kötni egy másfél méteres pórázra, és ekkor a felvezetővel nem lehet kontaktusa, nem kaphat semmilyen utasítást kézzel se. Fekve vagy ülve marad. Furcsa járású, támadó testtartású ember közeledik felé (a vizsgabizottság tagja), amire nem reagálhat sehogya, nem ugathat, nem pattanhat föl, nem moroghat, nem ugorhat felé. Közömbösnek kellene maradnia.

Horatot már szinte molesztálásnak számító hosszóságban közelítette meg a vizsgabiztos, ő meg zavarban volt, néha rám nézett tanácsot várva, de én nem nézhettem rá, mígnem a megfelelő időn belül közömbös maradt. Megfeleltünk, de...

Ez a magatartás teljesen a kutyák alaptermészete ellen való! Nem tartom jónak, ha kiirtjuk belőlük, hogy önmagukat megvédjék, és annyira szelídek legyenek, hogy bármikor, bárhol, bárki elvihesse, vagy az ember megtámadhassa a kutyát! Mert ilyen is van! (A parkban nem a kutyáktól kell félni a parkot, hanem az emberektől, akik oda piszkítanak a fák tövébe, és a kutyát kell félni ettől a szennytól. Mert mi felszedjük amit kell, de az ember nem! Az bezzeg ott hagyja! Így a kutyáinkat féltjük az emberi kosztól és ürülékektől.) Azt alapvetően értem, hogy egy mozgáskorlátozott, vagy fogyatékos ember mozgása lehet fura, amire nem szabad támadással reagálni – a kutyák eleve kicsit támadóan reagálnak pl. a bottal járókra, mert nem értik miért van az embernek három lába, és ezt kineveljük belőle -, de bízhatunk egy ilyen közeghez szokott kutyánál az ösztöneikben, hogy fel fogják ismerni a beteg embert és megkülönböztetni a rossz szándékkal közeledőtől. Ha már dolgozik a kutya és lát betegeket, hamar megkülönbözteti őket. Minél betegesebb valaki, minél elesettebb, a kutya annál jobban szereti, annál jobban figyel rá.

Egyáltalán nem bánom, ha az üzlet elé kikötött kutyám ugat, és távol tartja az érdeklődőket, nem engedi az idegeneknek megsímogatni magát, és nem engedné, hogy elvigyék. Ez így helyes! Ha viszont azt az utasítást kapja, hogy “engedd, vezethet más is, menj”, akkor elmegy. De ehhez az én utasításomra van szüksége. És szerintem ez is így helyes. Milyen szituációban kerülhet erre sor? Ha iskolai foglalkozáson vagyunk, és a gyerekeknek kell pórázon vezetnie a kutyát, és vele végrehajtani a feladatot. Enyhén értelmi fogyatékos gyerekeknél például hatalmas doppingoló erő, ha azt látják, hogy a kutya végre tud hajtani olyan gyakorlatot, amit ők nem. Együtt is végrehajtják, és utána már ők is képesek lesznek rá. Sok-sok gyerek ilyen foglalkozáson gyúri le a kutyák iránti félelmét,

amit esetleg (itt most nem használnék jelzőket milyen felnőttek) alakítottak ki bennük.

Olyan helyen lakunk, hogy reggeli sétánk során egy bölcsöde és egy óvoda előtt megyünk el pont akkor, amikor a gyerekeket beviszik. Nem értem azokat a szülőket, akik rángatják a gyerek kezét, és ők mondják "vigyázz, gyere arrébb, mert megharap a kutya!" Az a kutya, amelyik az utasításomra félreáll, amíg a "buggyant anyuka" arrébb megy a közben félőssé váló gyerekével. Horatio már tudja, hogy nem feltétlenül kell mindegyik gyerekhez odamenni barátsággal köszöntve! Nem a gyerek, hanem a szülő miatt! Nem biztos, hogy érti is szegény ezt a szisztémát, de szót fogad. Mire öregebb lesz, nyilván érteni is fogja, meg felismerni is a helyzetet.

Kissé nehezebbek és szokatlanabbak a szobai gyakorlatok, amiket a vizsgán is számon kérnek. Méri a kutya szeparációs szorongását, azaz hogyan viselkedik, ha kimegyek a szobából és ott hagyom... Az orra elé tartanak egy májkrémes kenyeret, amit meg se szagolhat, ezt megelőzendő rá kell szólni. Pár perc múlva megetetik ugyanabból a kenyérből, amit meg elfogadhat, mert akkor meg ezt az utasítást kapja. Erős zajt keltenek, eldől egy mankó – minderre közömbösen kell reagálnia. Ezek kigyakorolt, tanult formák, hiszen lehet, hogy a beteg ember – akit felkeresünk – mozgása koordinálatlan, zajong, rálép, a kezét lelógatva élelmet tart benne... Ezt a viselkedést egy terápiás kutyának tolerálnia kell!

A többi már az ösztönein múlik. Hiszen a kutya alapvetően emberszerető, imádja, ha símogatják, ezért nemcsak túri, hanem kéri is, és ez a símogatás a betegeknek megnyugtató, vidámító, gyógyító hatású, csökkenti a vérnyomást. A mi tiszta kutyáinktól nem kell félni! Nem lesz koszos tőle senki, inkább fordítva... De az se.

A kutyaiskola rendszeres, általában hétfőveken, szombaton és vasárnap 2-2 óra. Esőben, hóban, tűző napon, ünnepnapokon, mindig megtartjuk. Amolyan életszerű módon. A Kisfáiban lévő terület két részre osztott, a nagyobbik, homokos térségben az általános kutyakiképzés folyik, ahol általában inkább nagytestű kutyák vannak, fegyelmezési gyakorlatokat tréningeznek, vannak köztük kis házi kedvencek és őrző-védők egyaránt. A kisebbik – bogáncsos – területen gyakorlatozunk mi a terápiás kutyákkal, általában kisebb testűek, de vannak labradorok is, border colliek, ők nagyobbak.

Nagyon fontos hogy a kutyák megszokják az idegen kutyák társaságát és tudjanak viselkedni, egymással játszani. Szigorúan tilos egymásra morogni, odakapni, acsarkodni, támadni. Akinek a kutyája hamis, az köteles szájkosarat használtatni, hát bizony vannak ilyenek is. Mindenki a saját kutyáját fegyelmezi, a másikat nem! Mi nem büntetünk, csak jutalmazunk! Minden jó megoldást juti falattal azonnal, a rosszért maximum egy nagyon határozott "nem" jár, de megfelelő pillanatban, megfelelő erősséggel. Ha a szabályt mindenki betartja, akkor fegyelmezhető a társaság, és megelőzhető minden atrocitás.

Gyula bácsinak a túloldalon megvannak az évtizedek óta kialakult szokásai, módszerei, több ezer kutyát kiképzett már, és sok bemutatóját láttam már évtizedekkel ezelőtt is. Ezen az oldalon dr. Juharos Ágota a vezér, a kiképző. Nem

véletlen a katonai fegyelem, hiszen ő maga – nő és orvos létére – katona, a Honvédkórházban röntgen főorvos, és a terápiás kutyázás a hobbija, a mindene, az elköteleződése. Ő az egyik megalapítója a Kutyával Egy Mosolyért Alapítványnak, ő intézi a dolgait, fogja össze a társaságot, szervezi a vizsgáztatásokat. Mindezt teljesen ingyen, a kiképzésért nem fizetünk, csak a vizsgáért, és csak a terep használatért egy minimális összeget, azt is a Gyula bácsinak, mert övé a terület. A terápiásoknak van egy külön kis területe is épülettel, ahol a szobai feladatokat is lehet gyakorolgatni. Teljesen természetes, hogy hálából a vizsga után mi is ingyen szolgálatot végzünk, ha felajánlanak valamit, akkor az az alapítványé, legyen szó adószázalék gyűjtögetésről, bemutatókról, egyéb szolgálatokról. A mi segítségünk nem függhet attól, hogy a rászorulóknak éppen van-e rá pénze. Ha kell a segítség, megyünk. Aki tud adni annak örülünk, hogy legközelebb olyanoknak is tudjunk segíteni, akik nem tudnak fizetni, mert pl. kórházban fekvő idős betegek.

Külön program az oktatásban való részvétel, a kutyák beiktatása. Egyre több pedagógus érti, hogy miképpen segítheti az oktatást a kutya, aki részt vesz az órákon. Ilyenkor nem a felvezető irányítja a foglalkozást, hanem a pedagógus, a felvezető csak a kutyát hozza és vele foglalkozik, hogy az alkalmas legyen az órán belüli feladatok végrehajtására. Sokszor a gyerekek legnagyobb jutalma, ha foglalkozhat, játszhat kicsit a kutyával, vagy egyszerűen csak megsímogathatja. Mi még a normál iskolai programban nem vettünk részt, csak néha a kisegítő iskolában. Oda imád menni Horatio! Az alapítvány tart és hirdet ilyen irányú pedagógus továbbképzéseket, amik pontot is érnek, normál továbbképzésnek számítanak.

A terápiás kutyának megfelelés érdekében tett vizsga második része a terápiás munka. Konkrét gyermek csoportban részt kell venni egy foglalkozáson, amit egy pedagógus vezet, és a munkához mi biztosítjuk a kutyát. Jelen esetben a kutyát és felvezetőjét figyelik. Az a lényeg, hogy ilyenkor a kutya, mint egy élő tárgy szerepel, el kell tűrnie a kezek érintését, a gyerekek zsvajját, éles hangját, és ebben a szituációban meg kell engedni neki, hogy a gyerek is vezethesse pórázon, bizonyos feladatokat velük hajtson végre. Ilyenkor szerepelnek azok a gyakorlatok, amiket bemutatókon is látni: csőben “kúszik” (ez nem igazi kúzás, de úgy hívjuk), karikában leül, számolýra ül, kis padon sétál, akadályt ugrik, pacsit ad, szlalomozik, logikai játékokat is végre tud hajtani, felszólításra ugat, de ugyanígy csendben is marad. A rohángáló gyerekek után nem futhat, hacsak nem erre kap utasítást. (A terelő kutya nem terelhet!) Végig a felvezető utasításait figyelni, és azt hajtja végre, amire felszólítást kap. Nincs önállószkodás, nincs saját ötlet... Arra se reagálhat, ha közben a terembe bejön valaki, akkor is a saját felvezetőjét figyelni! A pedagógus a vezetője a gyerekeknek, a felvezető meg a saját kutyájának.

Azt hiszem ennek ismeretében kellő tiszteletet kaphat a vizsgázott terápiás kutya! Tapasztalatom szerint kap is! Ha a feliratot tartalmazó szolgálati hámját használja, akkor beengednek minket az iskolába, sőt a bankba, postára, a plázákba is, bemehetünk kórházakba, gyógyszertárakba. Különösebb előnnyel nem jár, nem kapunk kedvezményt buszon, vonaton, repülőn, de nem is

zavarnak el minket. Tudják, hogy ez a kutya tiszta, megbízható, csendes. Ugyanúgy, mint a vakvezető kutyák.

Vizsgálunk!

Bevallom, nem mindig szerettem iskolába járni. Néha kínos volt, hogy kikaptunk, szorultunk mind a ketten, vagy egyszerűen nem volt kedvem dolgozni, amitől meg a Mama ideges lett. Máskor meg minden erőmmel igyekeztem megfelelni, és ilyenkor bebizonyítottam, hogy alapvetően ügyes vagyok. Szeretek a többi kutyával játszani, Gizmóval, a havanese kutyussal jókat futkározunk. Fügétől, a labradortól eleinte nagyon félttem, mert rám szállt, és a szünetekben állandóan meghajtott, de végül vele tudok a legjobban dolgozni a kiegészítő iskolában. Ha dolgozunk, vagy fellépünk, soha, semmilyen ellentét sincs közöttünk.

Nagyon tisztetem a pöttömnyi yorkit, a Vacsiközi Fügét, aki egy zsebben elfér, és már évek óta jár a kórházakba, az Onkológiai Osztályra súlyos betegeket felvidítani. Volt már olyan is, hogy egy idős néni haldoklását végig kísérte és mellette volt az utolsó pillanatig. Én még nem tudnék ilyen munkát végezni, de nagyon-nagyon tisztetem érte! Vannak köztünk már vizsgázott ügyes színészek, akik nagy táncos, ugrálós produkcióra is képesek, én csak nézem, csodálom az ügyességüket, és remélem egyszer majd én is tudom majd mindezt, és képes leszek egy kis kosárkába összeszedni a játékaimat is, mint egyesek. No és Zuzu! Ő a kedvencem! Koreográfus gazdija nemrég vette magához egy menhelyről, és legalább akkora figyelemmel néz állandóan újdonsült gazdija szemébe, mint én az én gazdiméba, és bizonyára ő is Istennőt lát benne! Nagyon összemelegedtek, és jó nézni, örök kérdés marad, hogy ki ápolja kinek a lelkét, mert mindketten fájó sebekkel érkeztek ebbe a kapcsolatba.

Én Ágotát is szeretem, meg a már kiképzett kutyáit, bár néha úgy rám kiabál, hogy majd összecsinálom magam, de ha megdicsér, szárnyakat kapok és a következő feladatokat mind hibátlanul végrehajtom.

Stresszesek voltunk a vizsga előtt. Főleg a gazdik... Mindig azt hallottuk, hogy na ettől is meg lehet bukni, meg attól is, elég egy rossz mozdulat, egy vicsorgás, egy morgás... Egy héttel a vizsga előtt otthon a fejemre esett a felmosófa, mert piszkáltam a vödröt, és eldőlt. Pont a fejemre! Mindenki megijedt, hogy pont ez kellett nekünk, majd eldőlt a mankó, én megugrok, és fuccs az egésznek! De nem ám! A bot, a mankó eldőlhét, csak a felmosófa nem! Attól még most is megijedek itthon! Nagyon fejbekólintott ám!

Itthon is úgy ettünk, hogy közben a Mama meg Janesz is rázta a kavicsokat a pet palackban, zajok ellen fel voltam vértézve. No, meg az a fránya májkrémes kenyér! A Mama megkente, odadugta az orrom elé és azt mondta "nem szabad!" Először nem értettem. Akkor minek dugdossa az orrom alá? Aztán meg ad belőle: "megeheted!" Rendszerben. Akkor mi a feladat? Egy idő után már ha megláttam a májaskenyeret, kiszaladtam a konyhából, Ágota ettől is megijedt, hogy ha ezt csinálom, akkor is megbuktam. Végre megértettem, hogy nem a májaskenyér a

főszereplő, hanem az utasításra kell figyelnem! A "megeheted" nélkül meg se szagolhatom a kaját, kész! Ez jó! Ezt a Mama a séták során is alkalmazza, ha felvonnék valamit, mindig rám szól, így aztán nem veszek fel semmit. És mástól se fogadhatok el semmit, ha a Mama nem mondja, hogy "megeheted"!

Izgalmas volt a terápiás vizsga is. Füge gazdija vezette a foglalkozást, aki fejlesztő pedagógus. A gyerekek fészülgettek, fogdostak, nem bántam. Vezetgettek, az is jó volt. Minden feladatot végre tudtam hajtani. Az volt a legnehezebb, amikor a gyerekek az ugatásomra megálltak, megmerevedtek, majd a következő ugatásra futni kezdtek. A fületem csak úgy mozgattam, reagálva az engem körülvevő mozgásra, jeleztem, hogy "hallom ám", de a szememet le se vettem a Mamiról. Pedig úgy, de úgy futottam volna velük! De tudtam, hogy nem szabad!

A vizsga utolsó feladata érdekes volt. Kata, a csoport vezetője egy bátor kisfiú hasára jutifalatokat helyezett el, és engem arra kért, hogy egyem le róla. Jó ég! Én még soha nem csináltam ilyet! Én kicsike vagyok, én nem érem el a falatot, csak ha rálépek, és nem akarok egy gyerekre rálépni! Bátorság próba a fiúnak? Nekem is! De végül megoldottam, nagyon nyújtogattam hozzá a nyakam.

Bevallok egy titkot... Mindkét vizsga előtt a mami hipnotizált... Embereket is szokott, és rajtam is gyakorolta. Kicsit hosszabban autóztunk a vizsga előtt, hogy megfelelő laza – álmatag – állapotba kerüljek. Ekkor a gazdi elkezdte símogatni a homlokomat, és elmondta a vizsga feladatokat, és hogy azt hogyan kell végrehajtani. "Rám figyelj, mindig csak rám figyelj Horatio!" Ez volt a jelszó. "Nyugodtak vagyunk és kiegyensúlyozottak..." Ezt az embereknek is szokta mondani! Nekem sokat kell mondani, mert nagyon izgága és mozgékony vagyok! De talán emiatt is az összhangunk mindkét vizsgán megvolt.

Jól emlékszem a vizsgabiztos értékelésének egy mondatára.

- ***Edít, túl keményen beszélsz ehhez a kutyához! Nem rotweilered van, hanem egy cucci-muki sheltied! Finomabban kellene, úgy is megérti!***

Gazdimnak ez a mondat sokat az eszébe jut, szinte minden nap, amikor keményen rám mordul, vagy leordít, hogy álljak meg a járda szélénél. Ágota meg mindig azt mondta neki:

- *Ne dumálg anyyit annak a kutyának, úgysem érti! Röviden, tömören, keményen!*

Pedig ez nem igaz! Én sok mindent megérték! Egy alkalommal sajnos csorba esett a szobatisztaságon... Én jeleztem a Maminak, hogy le kellene mennem, de aludt, és nem értette a szándékomat. Ezért a másik szobában, a fehér szőnyeg közepére végeztem el a dolgomat. Reggel nem dicsért meg! Csak annyit mondott:

- *Legközelebb, ha ilyen szorult helyzetben vagy, legalább ne a szőnyegen végezd el a dolgod hanem itt a fürdőszobában, a vécé mellett! Könnyű felszedni, rögtön a vécébe dobom, és fertőtleníteni, felmosni is könnyű! De a fehér szőnyeg... aranyapám, kímélhetné!...*

Akár hiszitek, akár nem, megértettem! Azóta éjszakára nyitva hagyja a fürdőszoba ajtaját, és ha a szükség úgy hozza, tényleg ott végzem a dolgom. Szerencsére ritkán van ilyen szűkös helyzet.

Végül 2015. októberében levizsgáztunk, és megkaptuk az érvényes terápiás kutya igazolványunkat. Mindenki boldog! Én is! Másfél éves voltam akkor.

Hidegben is gyakorolunk

Nem a kép életlen, köd van...

Alaki gyakorlaton a másik csoportban, Gyula bácsinál

Akkor is "marad", ha idegen kutya sétál előtte

Figyel...

Marad – de éppen nem figyel...

Horatio a kisiskolás kezdő

Barátok és ellenségek

Tisztázzuk a helyzetet! Az én legjobb barátom a Mami, de ő az Istennőm és a legjobb gazdám is! Erről érdemes majd külön is beszélni! Mindenki barát nekem is, aki a gazdit szereti, és amikor hozzánk érkezik, a Mami bejelenti: nem ugatunk, barát! Meg tudom különböztetni, ha nő vagy férfi érkezik, kezet is foghatnak, de pusztít az nem! Azt nem adhat neki senki, azt csak Janesznak, a Mami párjának engedem meg, meg a családnak!

Apropo család! Az ő családja, az én családom is! Ugyanúgy szeretem a fiait, - főleg Ákossal találkozom és a párjával Ildikóval, Viktorral és a párjával sajnos nagyon ritkán, mert ők Pesten laknak. Imádom a Mami unokáit! Először csak a Zsófit ismertem, nagyon aranyos, sohase félt tőlem, nagyon bátran játszottunk együtt. Állítólag az elődömtől, Szanikától nagyon félt, de tőlem nem! Sajnos előfordult, hogy a játék közben lyukacsosra csipkedtem a vadonatúj nadrágját, amiért Ildikó haragudott, de mindenki tudhatja, hogy csak a játék hevében fordulhatott ez elő, nem szándékosan tettem! Szánom-bánom bűneimet... Zsófi nagyon szeret az udvaron triciklizni, minden guruló játékot tologatni és labdázni is tud velem! Én viszont odavagyok minden guruló játékért, ezért hangosan harapdálom a kerekeket, és pipa vagyok, ha nem tudom megfogni és megállítani. Ugyanezt csinálom otthon a porszívóval és a felmosóval is.

A kicsi Kendét születése óta ismerem, láttam pici babának, és fokozatosan felcseperedni, jelenleg éppen jár, gagyog, de még nem érteni. Mindig szerettem volna megnyalogatni, a kezét piszkálgatni, bögdösni, hogy haladjon már, de ő maga nem engedte! Kende nagyon határozott, és a mozdulataival jelzi, ha távol akar tartani magától. De nem is fél!

Mióta ketten vannak, azóta kicsit féltékeny vagyok rájuk, mert mindketten a Mama ölébe akarnak ülni, és én ezt nem hagyom! Olyankor én is felugrok az ölébe, és igyekszem mindkettőt letérni onnan jelezve, hogy a Mami az enyém, ne vegyétek el tőlem! Mindig belefáradok a harcba, mire elmennek csak úgy összerogyok a padlón a küzdelem fáradtságától.

De a legeslegjobban Janeszt szeretem! Ő a Mami párja, barátja. Nem lakik nálunk, mert megrögzött aglegény, és ő másik városban él a saját otthonában, de sokat van nálunk, velünk, hetente több napot. Olyankor nálunk alszik, velünk eszik, és reggelente ő visz sétálni is.

Annyira örülök neki, amikor megjön, hogy majdnem kiugrok a bőrrömből, magas hangon nyafogok és azt jelzem, hogy "nagyon örülök, szeretlek, gyere be, nagyon jó hogy jöttél, gyere csak, vedd fel, had adjak pusztit, ölelj meg, had bújjak hozzád, símogass, szeretgess, már nagyon vártalak!" Így egyszerre szeretném közölni vele mindezt, erős farkcsóválások közepette, és körbe hízelgem. Nagyokat ugrálni nem szabad, de ha nem néznek oda, azért próbálkozom... Azt se tudom hová fussak, hogy mellette lehessenek, és alig tudom kivárni, hogy cipőt cseréljen. Látom, hogy mosolyog, pedig nem egy nevetős típus, de én mindig jókedvre tudom deríteni! Amíg átöltözik, én örömben keresztül futom a lakást, fel a kanapéra, a fotelre,

utána futok a szobába, és követem a lépteit. Csak akkor nyugszom meg, amikor magához ölel, együtt pihenünk vagy alszunk. Meg se mozdulok, hogy mellette maradhassak. Ő a megtettesült nyugalom, még nem éreztem idegesnek, és a jelenléte megnyugtat.

Összetartoznak a Mamával! És ebből a kapcsolatból nem vagyok kizárva, mert mindketten szeretnek engem is! Amíg ők szeretik egymást, addig nekem is jó! Ha Janesz jó energiákkal érkezik érzem, és annak örvendek, ha rossz kedve lenne, azt is megérezném. Amikor elmegy, akkor a Mami mindig szomorú, mindig nézek is rá:

- *Miért hagyod, hogy elmenjen? Látod? Készülődik, öltözik, elmegy! Ne hagy! Csinálj már valamit! Csinálj már valamit! Nem érted? – és ugrándozoek körülötte.*
- *El kell mennie haza, mert dolgoznia kell, szolgálatba megy. Tudom, hogy elmegy, majd visszajön! Nem hagy el minket, csak dolga van! Érted? Ne nézz már így rám!*

Janesz karjaiban uralkodik a nyugalom, a béke. Mamának a hipnotizáló hangja jut róla eszembe. Gyakran azt mondja nekem, úgy szólít, hogy: "gyerek". Nem is tudja, hogy én ezt értem ám! Nagy szó, hogy nekem ezt mondja, ez a szeretete jele. Nekik nincs, és nem is lehet közös gyerekük, ezért én töltöm be a hiány helyét.

- *Ahová nem jöhet a "gyerek" is, oda nem megyünk! – mondja mostanában, és én ennek hihetetlenül örülök!*

Vannak még néhányan, akikért rajongok! Ilyen a szép és fiatal, szőke Anita, akinek border collie-ja van, és az utcán találkoztak a Mamival, úgy kötöttek barátságot. Eleinte ha a Mami elment valahová, akkor Anita vigyázott rám, aki egyszerűen imád engem! Nagyon hasonlítok az ő Bogi kutyájára, csak kicsiben. Ott lakott a mi utcánkban, nem kellett messzire se menni! Sajnos már elköltözött.

Még két pótmamám van. Az egyik Erzsike, aki a Spuri (Jack rassel terrier, kényszeres labdázó barátom) gazdija. Vele reggelente találkozunk a parkban, Spurinak állandóan a labdáját kell hajigálni, és engem ilyenkor a labda nem is érdekel, csak Spuri, hogy szaladhassak utána. Ha megfogom a labdát is visszaadom, fusson utána ő, én had fussak inkább utána! Nagyokat rohangálunk a parkban. Ott van még Bonni a Beával, és Misu a Tündivel, mi szoktunk egy csapatot alkotni, és még vannak sokan, akik az állomásparkba járnak, de nem ismerem mind. Ugyanis mi csak reggel járunk ki, a délutáni csapat mellett gördeszkások is vannak, akiket viszont nem bírok... Ha elmegy a gazdi rövid időre, akkor Erzsikéhez visz át, aki szintén közel lakik, csak két utcával arrébb, és imádok nála lenni! Mindig az ölében vagyok, hogy kitúrjam a Spurit, igyekszem elhódítani tőle a gazdiját! Hát igen! Én szeretek mindenkit meghódítani!

És ott van a másik pótmamám – akit mostanában elég ritkán látok – Moncsi! Amikor a mama Pestre ment rendelni, mindig hozzájuk vitt el, övé Artúr barátom, a hosszúszőrű tacsó, akinek már mindenféle fajtagyőztes CACIB címe van, mert igen szép a haverom, csak kicsit szertelen! Szeret megszökni, elbújni, és szófogatatlanságával cukkolni a gazdiját, Moncsit, aki imád minket! Egyszerűen ellenállhatatlan ez a nő! Mindent megenged, és nagyon szuper dolog rosszalkodni nála, no meg hatalmas udvara van, és Artúron kívül volt még két pulija is meg két macskája, de azóta még egy törpe tacsó szaporítja az állatkert létszámát, a

Malacka névre hallgató "törpe-vér-tacsi". Korántsem olyan kedves velem, mint Artúr!

Moncsi egy jó csaj! Bele lehet bújni a hosszú hajába, ölelget, puszilgat, kényeztet minket, én meg szeretem őt is kisajátítani. Egyszer ennek durván hangot is adtam, mert megjött a barátja, amiért én nehezteltem, és jól meg is haraptam a bokáját... Tudja már, hogy ki a férfi a háznál! Nem ő, hanem én! De erre jól nyakon vágott! Még ma is azon gondolkozom, miért kaptam! Vagy mégse én volnék a férfi a háznál?...

Mostanában messzire költöztek a Pilisbe, és ritkábban találkozunk, nagyon hiányoznak mindannyian. Most aztán van nagy udvar! Egész park! Hatalmasakat lehet rohangálni, remélem Artúr barátom nem fog onnan is megszökni!

Megjegyzem, ugyanez a Moncsi képtelen volt meghódítani a fenséges, ám rátarti Szanikát. Ugyanilyen barátsággal közeledett hozzá, de Szani mindig a lehető legmesszebb ült tőle. Ameddig csak a póráz tartott. Pedig Moncsi mindent megtett volna azért, hogy magához ölelje, szeretgesse őt is, de Szani ezt nem fogadta el. A mai napig nem tudjuk miért, és most már nem is tudjuk meg soha!

A Mama Pesten is dolgozik, és Janesszal van egy albérletük Angyalföldön. Kutyajó helyen van! Szó szerint! Ugyanis az a környék egy kutya paradicsom! A ház előtt gyönyörű park van játszótérrel, a park mellett folyik a Rákos patak, abban vadkacsák, a parton szarkák, dolmányos varjak. A nap minden szakaszában vannak lenn kutyák. Hol a kicsik, hol a nagyobbak, hol a játékosok, hol a bandázók. Több kutyafuttató is van, és nagyot lehet sétálni a patak parton, magas gáton. Imádok ott lenni! A kutyák is jó társaságot alkotnak, de a hely elbűvölő, annyira nagyot lehet ott rohanni. Pont a Mamának háza előtt van egy nagy domb, arra felszaladni is csupa élvezet. Minden házban lakik egy csomó kutya, meglepően nagyok is, pedig a házak és a lakások kifejezetten kicsik.

És kiket utálok?

Elsősorban a gördeszkásokat, görkorisokat, no meg a guruló bőröndösöket. Ha a gazdi nem figyel oda, akkor rohanok a deszkák után, és bizony leszedelem őket arról a szörnyű járműről. Általában megijednek és leugranak. A görkorisok nem tudnak leugrani, azok megpróbálnak megrúgni, a bőröndösökkel meg nincs mit kezdeni. Legszívesebben azt bírnám, ha egyszerűen megállnának ott, ahol vannak, mert akkor megszűnik az a szörnyű hang. Nehéz dolog ez az állomásparkban, amikor százával húzzák maguk után ezeket a járgányokat...

És ugyanígy serkent az összes kis tricikli, bicikli, futnék utánuk, hogy elkapjam a kerekeket, de idegen gyerekek szülei ettől idegesek lesznek, azt hiszik, a rajta ülő gyereket akarom bántani. Pedig nem! A nagy bicikliket is megugattam, de arról a gazdi lebeszél.

Egyébként a gördeszkákról is lebeszélhető vagyok, ha a Mami ezt időben észreveszi. Azt szokta mondani.

- Tudom, gördeszka. Tudom, mennél utána. Ne tedd. Ül! Marad! Majd elmegy!

Ilyenkor csak forgatom a fülem idegesen, futnék, de jobb lesz nem kihúzni a gyufát a gazdinál.

Még van egy ősi ellenségem: a macska! Még nem fogtam meg egyet sem, de nagy előszeretettel meghajtom őket. Tudják már, hogy ki vagyok én! És olyankor mindig büszke vagyok magamra. Szívesen meghajtom a birkákat is, a kecskéket, a vadszagú állatokat. Ákosék környékén találtam ilyeneket.

*És imádom eljátszani az utcában, ahol lakunk, hogy **“én vagyok az utca ura!”** Több kutya is lakik erre, de csak néhányal találkozom, ilyenkor viszont mind elkezd ugatni és büszke vagyok magamra, a saját hatásom alá kerülök az által, hogy a hangomra így reagálnak. Perceken belül ugat mind! Amikor a gazdi kinyitja az automata kaput, én kirontok rajta a város felé, iszonyú iramban, hangosan ugatva és ugrálva: “Ide figyeljete! Itt vagyok, skacok! Hallotok? Őrzöm az egész utcát nektek! Rendben?” Nem mellesleg velünk szemben két pitbull lakik, akik sokszor marakodnak, az egyik sír, de ők még nem voltak utcán, így azt érzem, őket is én őrzöm...*

Ne feledkezzünk meg a Facebookról sem! Népszerű vagyok a Facebookon! Nincs saját oldalam, de az már nem is kell! A Mami gyakran, és sok fotót tesz fel rólam, ezért úton-útfélen rám köszönnek az emberek: “Szia Horatio! Láttuk a fotóidat!” Még más városban is néven köszöntenek a Mami netes ismerősei. Aki az ő barátja, az az enyém is! Ez alapszabály! Legfeljebb annyit tesznek még hozzá: “A fotókon nagyobbna néz ki. Csak ekkora?” Nem tudom mit vannak ezen kiakadva! Mindig mondja a Mama: “bonsai skótjuhász” akkor mekkora legyek?

A nagy szerelem a gazdival

Én egyszerűen imádom a Mamát! Teljesen össze vagyunk nőve, hangolódva, éjjel-nappal együtt vagyunk. Csak nagyon kevés időre hagy magamra, de az is örökkévalóságna tűnik számomra, és felmérhetetlenül örvendezek, amikor végre haza érkezik. Sokáig egyáltalán nem hagyott magamra, csak néhány hónapja teszi ezt, amikor már meggyőződött róla, hogy a távollétében is megbízható vagyok, nem zajongok, nem ugatok, nem rágok szét semmit és a szobatisztaságom is megbízható marad. Eleinte még okoztam meglepetéseket, mert a kínos várakozás alatt szétrágtam egy-egy papucsát, vagy a szőnyeget a bejárati ajtónál, de utána befújta Domestossal, és azt igazán nem volt már kedvem rágcsálni...

Olyan, mintha egymás részei lennénk. Ő érzi az én érzéseimet és veszi a hangulatom jezéseit, tudja mikor vagyok éhes, már azt is tudja, mikor kell levinni engem, mikor akarok játszani vele, mikor haragszom - ha ezt nem akarja megtenni -, de én is érzem, ha fáradt, ha beteg, ha rosszul érzi magát, ha rossz a kedve, ha remek hangulatban van, ha szeretet van a szívében, vagy ha gondokkal küzd. Minden rezdülését figyelem, és azonnal értékelem, hogy a segítségére legyek.

Azt hiszitek, olyan kicsi vagyok, hogy nem is tudok segíteni? De igen! És még tanulom, hogy miképpen legyek a segítségére, ha baj van. Például most tanulom, hogy hogyan vigyem oda neki a mobil telefont, ha kéri... De sokszor attól is jobban lesz, ha biztosítom a szeretetemetről, odabújok hozzá, símogattatom magam, vagy én magam símogatom a gazdit. Mert azt is tudom! A mellső lábaimmal cirógatom a lábát, amire mindig rám figyel, és sugározom rá a barna szemeimmel szívem minden szeretetét.

A Mami már nem fiatal és nem egészséges. Nem ismertem fiatalon, nem tudom milyen volt, mennyire fürge, vagy élénk, én már így ismertem meg. De ő maga is mondja mindig szomorúan: "öregszem drágám, itt fáj, ott fáj, nehezebben megyek, ha letérdelek nem tudok felállni..." Mindig oda is megyek mellé, ha letérdel, hogy ott legyek akkor is, ha fel kell állnia. Ugyan nem tud rám támaszkodni, ahhoz tényleg kicsi vagyok, de biztatom a tekintetemmel, jelzem, hogy bízom benne, és egyáltalán nem olyan öreg, hogy gondja legyen a felállásból... Pedig látom, fáj neki a dereka, a lába is talán, és olyankor biztatóan megbögdösöm az orrommal. Kicsit magasan lakunk, a harmadik emeleten, ahová én fürgén felszaladok az apró lábaimmal, de az utolsó emeletet már mindig nehezebben teszi meg, és mikor belép az ajtón, alig kap levegőt. Én ilyenkor kétségbe esem, úgy nézek rá, és addig nem megyek el mellőle, amíg a lélegzetvétele nem normalizálódik. Szerencsére ez csak néhány perc és minden rendben van.

Ettől függetlenül a Mami szeret gyalogolni, kirándulni, megyünk is sokat a Janesszal, meg a barátokkal, és olyankor a hegyre is felmászunk, bár olyankor is figyelem, le ne maradjon és rendesen kapjon levegőt. Ha kell visszafutok, és jelzem neki, hogy nincs semmi baj, én itt vagyok! Minden nap sétálunk. Ha Janesz is itt van, akkor rövidebbek a reggeli séták, de ha a Mama sétáltat, egy, másfél órányi is lehet a séta. Eleinte, amikor még kezdő kiskutyája voltam annyira megörült annak, hogy a beteg Szanika után és tudok és szeretek menni, hogy az első hetekben képesek voltunk napi 8-10 kilométert is menni... De rájött, hogy ez nem jó ötlet, nem bírják a lábai, az ízületei, begyulladtak, és fájdalommal járt a járás. Nem akarja tudomásul venni az öregedést, és viszi az akarata és a lendülete, én alkalmazkodom, de most már jobbnak látom kicsit visszafogni.

A városban már egy ideje póráz nélkül sétálunk, és ebből még soha nem volt baj. (Egyszer ránk szólt a rendőr, hogy vegyen pórázra. Igaz, nem volt rajtam a szolgálati hám, nem tudhatta hogy én nem egy közönséges kutya vagyok, de egyenruha nélkül ő se igazoltathat, szót fogadtunk. Ha rajtam van a hám, biztosan nem kéri ezt!) Ha nagy a forgalom, vagy sok ember mellett, buszmegállónál megyünk el, akkor szorosán a gazdi lába mellett megyek, ne aggódjon merre vagyok. A járda szélénél mindig megállok. Ő körülnéz, én meg csak őt figyelem, és benne bízom! Amikor azt mondja "lábhoz!", akkor elindulok a túlsó oldalra, addig csak állok és várok a vezényszóra.

Ma például póruljártam! A Mami elbambult, elindult a zebrán anélkül, hogy nekem szólt volna, csak a zebra közepén vette észre, hogy nem vagyok mellette. Visszafordult, én csak nagy szemekkel néztem rá a járdaszegénynél vezényszóra várva:

- Na mi van? Mire vársz? Tapsra?

- Nem, csak vezényszóra – gondoltam!
- Lábhoz! – mondta utólag és gyorsan át is futottam.
- Nem véletlenül vagyok hang-távírányított kutya?! Csak szót fogadok! Ha nincs vezényszó, megállok, és arra várok!

Minimum dupla annyi utat teszek meg, mint ő. Előre futok kicsit, teszek egy kört, és vissza. Megint előre, megint egy hurok és vissza. Nézek rá, hogy jól van-e? Nem lassul-e, mert akkor rosszul érzi magát, akkor nem megyek el mellőle! Akkor figyelem minden mozdulatát és úgy megyek, hogy a lábánál érezze a folyamatos jelenlétem, és lássa a szememen a figyelmem, ami csakis az övé! Tudom, hogy sajnos agyműtétje is volt, de szerencsére meggyógyult, a szívével is voltak gondok, sokat kínlódik a magas vérnyomásával. Gondjai vannak a súlyával, ami engem egy cseppet sem érdekel, mert nekem ő így is a leggyönyörűbb a világon, de sajnos a járását, mozgását érinti. Pedig mennyit diétázik! Te jó ég! A cukrot már nem is ismerjük, úgy ki lett iktatva a táplálkozásunkból!

Ha mosolyog, vagy szól, hogy “mehetsz!” akkor megint előre futok és teszem a köreimet. Mire ő egyet lép, nekem hatot kell a pici lábaimmal, ezért az én mozgásom kicsit mókásan kocogós... Tudom, de hát nem tudok nagyobbakat lépni! Ha öregeket, vagy babakocsis kisgyerekeket látunk, akkor a mama mindig rámszól: “szorosan mellém!” Ilyenkor nincs rohangálás, fegyelmezetten megyek mellette, amíg újból szabadjára nem enged.

Szeretek minden kisgyerekekhez odamenni, ők nem nagyon félnek, inkább csak a felnőttek visítognak. Arra szoktam rá, hogy mielőtt odamegyek egy kisgyerekekhez ránézek a gazdira, hogy tehetem-e? Ha engedi odamegyek, de ha nem, akkor félreállok, és megállok, hogy nem érintem meg. Ez nehéz, mert néha olyan vonzó plüss játékokat hordanak, amiket én is megrágicsálnék!...

Szerencsére nem vagyok egy jelölős fajta, nem állok meg minden fűszálnál, de a szaglászás azért fontos! Ilyenkor olvasom ki a kutya-újságot, a nyomokból, szagokból következtetek arra, hogy ki merre járt, mit csinálhatott és mit evett. Szeretem meghajtani a rigókat, a galambokat, de soha, egyet sem foghattam meg, mert a gazdi nem engedte. Pedig egyszer sikerült volna, de el kellett eresztenem!

Fontosak a vezényszavak, és vannak, amikhez csak neki van joga kimondani. Például ha valaki azt mondja nekem a jelenlétében, hogy “hozzám!”, akkor én őhöz futok, nem ahhoz, aki mondta. Tüntetően az ő lába előtt állok meg, mert ez a mi jelszavunk, nem másé! Mintha bocsánatot kérnék tőle, hogy másnak is szót fogadok... Inkább finoman érdeklődöm ezzel tőle: tényleg elmehetek máshoz is? Még Janesszal is eljátszuk ezt. “Hozzám!” – mondja, és én odafutok a Mamihoz. De ha az utcán mondja nekem, hogy “hozzám!”, akkor persze őhöz futok oda, de azt nem látja a Mami, és nem bántom meg azzal, hogy másnak is szót fogadok.

A Mami nekem egy Istenő! Nem győzők betelni a látványával! Eleinte az autójában a hátsó ülésen utaztam, a még Szani-szagú üléshez, ahová szépen megágyazott nekem. De szinte mindig hánytam az autót végére, amiért nagyon haragudott. Pedig már nem is adott enni utazás előtt, de ha felértünk Pestre és elindult az állj-indulj huzavona, már felfordult a gyomrom. Mindig hozzátette:

Pesten vagyunk! Na ja! Érzem! Otthon nem megy ilyen hullámzóan a kocsi! Aztán Janesz kitalálta, hogy nem hátul, hanem elöl a helyem, hogy láthassam, ezért vett a gazdi az első ülésre is kutyavédő huzatot a Fressnapfban, meg eddig is volt biztonsági övem, amit mindig felveszek, és most már ott ülök az első ülésen kikötve, és a mamiban gyönyörködöm! Egész úton le se tudom venni a szemem róla, lesem a hangulatát, minden mozdulatát. Ha lassít, akkor alvásból is felpattanok: mi van, mi van, megérkeztünk? De nem baj, ha hosszú az út, mert addig is őt nézhetem! Persze ő nem néz rám, mert az utat kell figyelje. Néha finoman megsímogatom a karját a mancsommal, hogy nézzen rám, vagy simogasson meg, de ilyenkor mikndig rám szól:

*- Ne piszkálj vezetés közben, nem szabad! A maminak figyelnie kell!
És ilyenkor ezt mindig megértem, és abbahagyom fájó szívvel. Néha kicsikarok tőle egy kis plusz símogatást, ami megnyugtat és elalszom. Az első fékezésig vagy lassításig... Ha felérünk Pestre, mindig bementja, mint a buszsofőr, hogy "megérkeztünk Pestre!" vagy "Kecskeméten vagyunk! Mindjárt otthon leszünk!" És ilyenkor megnyugszom, vagy örülök, hogy a garázsba állás után kiugorhatok és még futhatok egyet.*

Az a legjobb, ha Janesz is velünk van! Akkor az ő ölében utazhatok! Közben símogat, én meg kilátok előre és látom a forgalmat, kitágul a világ előttem. Mert sajnos egyébként olyan pici vagyok, hogy nem látok ki, ha meg megtámaszkodom a műszerfalnál, az első fékezésnél leeselek... Ez megtörtént kétszer, azóta ilyet nem csinálok. Az ablakon se dugom ki a fejem, mert a nagy légáramlattól nem kapok levegőt...

Otthon is jól elvagyunk. Sokat lehetek az ölében, olyankor símogat, ölelget, de pusziszkodás nincs, azt sajnos nem szereti... Pedig olyan jó volna! Mindig megkísérlem, de elkapja az arcát. Néha pihenésképpen játszunk egy kicsit, azért sem haragszik, ha a játékaim szanaszét hevernek a lakásban, mintha egy óvoda volna, pedig csak én vagyok itt ilyen rendetlen! Mindig a labdákat keressük, mert azok aztán jól el tudnak bújni előlem!

Egyedül azt nem szeretem, ha ír, mint most is... Ilyenkor nem hall, nem lát, és nem beszél, engem észre se vesz, pedig néha piszkálom, hogy hagyja abba, foglalkozzon inkább velem, de mindig azt mondja: "mindjárt Horatio, várj egy kicsit!" Aztán megint ír vagy egy órát, és megint piszkálom: "mindjárt!" És még ő van felháborodva, hogy nem hagyom békén! Addig ír, amíg szinte összeesik a fáradtságtól, fáj a háta, a csípője, alig tud felállni... Azt hiszem nem jó az asztala és a széke, legszívesebben vennék neki valami alkalmasat, ha pontosan tudnám milyenre van szüksége! De majd csak abbahagyja egyszer! Azt mondja, rólam ír, remélem majd elmeséli!

Shirley MacLaine: Póráz nélkül című könyvének 171. oldalán ezt találtam, amit Terry kutya mond:

“Mivel a Gazdi az én gyermekem, remélem, meg tudom tanítani arra, hogy a felnőtté válás milyen lényeges a jó öregséghez. És minél öregebb lesz, annál mélyebbre kellene pillantania önmagába. Minél mélyebb szeretetre képes, annál fiatalabb lesz, amikor majd meghal.”

És valóban, a kutya is tanít engem. Az a foglalkozás, amit vele, érte teszek bőven megtérül, és visszakapom tőle: törődésben, szeretetben, figyelemben, érzelemben, aggodásban. Semmilyen idő, pénz, gondoskodás, - mint befektetés - nem marad visszatérítetlenül. És szükséges mindez az egészséges öregedéshez, a bölcsüléshez, ami az öregedés egyetlen előnye. Nézőpont kérdése, hogy ki a gazdija kinek. Én ápolom, nevelem és gondoskodom róla. Csakhogy ő is ugyanazt teszi velem! Azaz velünk, mert kap ebből a párom és a családom is.

A kutya önmaga bölcsességével arra is nevel, hogy valóban jobban figyeljek önmagamra is testileg, lelkileg, hogy “mélyebbre pillantsak önmagamba”. Ő készít fel az öregedésre, ami – tetszik vagy nem tetszik – elkezdődött. Nem tartom magam öregnek még, de a folyamat már visszafordíthatatlan. **Aki hívó, hisz Istenben meg az Angyalokban, és aki kutyás, az sohasincs egyedül! Az az ember nem magányos!** Annak társa van, sokszor sokkal jobb, mint az ember társ. Shirley MacLaine azt is mondja “minél többet tudok a férfiakról, annál jobban szeretem a kutyámat”. Ez nagyon kemény mondat! (Erről a témáról később majd írok még.) Bár én is sokszor elgondolkoztam azon, hogy minél többet tudok az emberekről, annál jobban becsülöm az állatokat! Ha az emberek ölik egymást a filmekben kevésbé hat meg, mint amikor egy védtelen állat válik áldozattá. Ezért állatos filmeket csak akkor nézek meg, ha tudom a végét és nem hal meg benne egyik se... Egyébként kiborít.

Horatio nagyon sokat jelent nekem. Nem könnyen vette át Szanika helyét a szívemben... Bevallom, legalább 8-10 hónap kellett hozzá, mire rájöttem, lehet, hogy Szanika gyönyörű volt, de tizedennyire se szeretett és figyelt rám, mint Horatio. Megkockáztatom, hogy Horatio talán még okosabb is. (Direkt választottam ezt a fajtát, mert tudtam, hogy nagyon okos és tanulékony.) Imádnivaló a bundája, nagyon szeretgethető, bár a karbantartása se könnyű, de valamit valamiért! Ugyanolyan légkondis, mint a huskyjé volt, hiszen a sheltiek Észak-Skóciából származnak, ahol hathónapos a tél és a sarki fény is látható.

Lux Elvira tanárnőmet amikor meglátogattam annyit mondott: “Hogy vehettél ilyen ronda kutyát?” (A tanárnő sohase volt híres a tapintatáról...) De nem érdekel! Nekem szép, nekem tökéletes már így, a hosszú orra és füle, görbe lába is megbocsátható, mert mindent felülír a figyelme, a szeretete, a szinte macskás kedveskedése. Nem a párválasztásnál is inkább ezeknek a szempontoknak kellene győzedelmeskedniük az üres külsőségek helyett?

Anitával és Bogival a border collie-val a kecskeméti főtéren

Moncsi pótmamával

Artúrral, a hosszúszőrű tacskó legénnyel Moncsinál

Ez aztán a lazulás!...

A totális transz...

Kitúrjuk a Zsófit a Mama öléből

De azért szeretünk együtt játszani!

Horatio terápiás munkája

1. Terápia saját részre

Amikor valaki saját gyógyítására, támogatására képzi, képeztetni a kutyáját, az tulajdonképpen **nem terápiás, hanem segítő kutya**, de a vizsga feltételek majdnem ugyanazok, néhány plusz feladat van benne. Én gyakoroltatom vele ezeket is, de nem áll szándékomban újból levizsgáztatni, mert nem ez a fő tevékenyége. Hál Istennek annyira beteg nem vagyok, de sajnos egészséges sem.

Az agyműtétnek szerencsére nincsenek súlyos következményei, sohase voltak epilepsziás rohamaim, amivel ez járni szokott, és amitől mindenki fél. Legfeljebb hamarabb ideges leszek, ingerlékenyebb az eddiginél, és hamarabb elvesztem az egyensúlyom, más különösebb következmény nincs. Kiváló a memóriám – a hosszútávú különösen -, de az átlagnál feledékenyebb se vagyok, ami a rövidtávú memóriát illeti. Érzékenységem nem függ össze a műtéttel, mindig is túlságosan az voltam, de tudom uralni. Hamar megsértődöm, sokszor véglegesen és megbocsáthatatlanul, ám képes vagyok kompromisszumokra. Néha úgy érzem – túlságosan is...

A legnagyobb gond a csetlésből-botlásból, esésekből van, a magas vérnyomás okozta egyensúlyzavarból, ami eseti, az esetleges asztmás jellegű fulladásokból. Szinte minden évben van egy-két nagy esésem, és ilyenkor legtöbbször egyedül vagyok. Nem tud felsegíteni senki. Hiába szólnék, nem hallja senki. Ilyenkor jön a kutya! Felsegíteni ugyan nem tud a hét és félkilós kutya, de odajön vigasztalni, látom rajta a kétségbeesést, és éppen arra tanítom be, hogy odahozza ilyen esetben a mobil telefonomat. (Ezért mindig tokban tartom, és a számára is elérhető magasságban, mert az érintőképernyős telefonokon nincs fogás a kutyák számára.) Semmi más feladata nincs, de ezzel hihetetlenül sokat tud segíteni! Az együttérzése is jól esik, és hamarabb felállok. Eddig még mindig sikerült, szerencsére nincs csonttrikulásom, és a rajtam lévő háj réteg párnaként is szolgálva megvéd... (Hogy minden rosszban legyen valami jó.)

Maga az az érzés, hogy nem vagyok egyedül, megnyugtat. Mivel okos kutya, üzenetet is tudok vele küldeni, ha kell. Vigasztal, ha sírok, igyekszik lenyalogatni a könnyeimet, és nyüszögve odabújik hozzám... Maga a léte terápiás jellegű számomra. Emberekben – férfiakban és barátokban, barátnőkben – csalódtam már. A kutyámban soha!

Tényleg éjjel-nappal együtt vagyunk, az ágyam mellett van az ő ágya, párnája (az ágyamra nem jöhet fel, az arcomat nem nyalogathatja, nem eszünk egy tányérból, ezek a tabuk), de egyébként ott lehet mindenütt, ahol én. Nincsenek számára tilos helyek. Ha valakinek nem tetszik itt-ott a kutyaszőr, az ne jöjjön hozzám! Egyébként sohase veszek szagos kutyát, szagtalan, sőt illatos az ápolt kutya, és kicsit többet takarítok. Ennyit megér, egyáltalán nem látszik a lakáson, hogy kutyát tartok benne. Jön velem dolgozni a rendelőbe, ott van, ha tanfolyamot

tartok, velem utazik a kocsiban (a szabályoknak megfelelően biztonsági övvel kikötve), és helye van a budapesti albérletben, rendelőben is.

2. Terápiás kutya a rendelőben

Szexológus vagyok, elsősorban integrálpszichológiát tanultam és annak a módszereivel dolgozom, spirituális oktatóként ilyen jellegű tanfolyamokat és gyógyító terápiákat tartok. BEMER terápiát végzek (mágneses érterápia megfelelő berendezéssel). Újságíróként is dolgozom, de ez a munka otthonról zajlik. Az integrál gondolkodás és a spirituális terápiák miatt így is szűrt a vendég köröm – akitől ez a téma idegen, eleve nem engem fog megkeresni -, így voltam a kutyával is. Ha valaki idegenkedik attól, hogy a rendelőben a segédem, Horatio is várja, az nem fog engem keresni, vagy nem jön többet. Bár ilyenre az eddigi két év alatt még nem került sor, mindenki kedvelte. Mindenkinek bemutatom a kutyát is, működési engedélyünk ki van akasztva a falra. Különösen alapos egészségügyi papírjaival rendelkezünk, de még nem kérte senki, látszik, hogy minden rendben.

Nem csak, nem kizárólag szexológiai problémával keresnek az emberek. (Illetve sok minden a témakör ide tartozik, amire a szakmát nem ismerők nem is gondolnak. Ugyanis nemcsak a szexuális funkciózavarok tartoznak szexológusra, hanem a hiányos önismeret, a párkapcsolati, párkeresési problémák, konfliktushelyzetek megoldása, válás körüli lelki gondok, esetleg a gyerek felvilágosítása is.) Ez utóbbi miatt néha egyéni gyermek- kamasz felvilágosítást is vállalok, egészen biztosan hasznos, szórakoztató és szakszerű lesz!

Nem a szakmai kérdés megoldásában segít a kutya, hanem a betérő kliens szorongásának feloldásában! Abban viszont nagyon sokat! Mindenki ideges, szorong, ha az intimitásról, a nemi életéről, annak zavarairól kell beszélnie. Sokszor a szavakat is alig találják, úgy kell átfordítanom a mondatokat szakszerűre és érthetőre magam számára, de már megszoktam. Kutya nélkül az első beszélgetés első fél órája szinte azzal telik el, hogy megpróbál a kliens feloldódni. Mindez kutyával 5-10 perc! Először ugyanis nem én kérdezek, hanem ő kérdez a kutyáról, - ez elterelő hadmozdulat a gondjairól -, és mire rádöbben a helyzetre, már a kutyát simogatja és beszélgetni kezdünk. Már róla, és nem a kutyáról! Közben Horatio simogattatja magát, kelletti magát, utalást tesz arra, hogy felülne az ölébe is, ha megengedik örömmel megteszi, ha nem, akkor egy pillanatig se erőszakos, arrébb áll, vagy csak lábnál marad. A felugráshoz engedélyt kér tőlem, a hízelgéshez nem kell utasítás, teszi ösztönösen, magától. Minél szorongóbb a kliens, annál erőteljesebben oldja.

A rendelőben nem elsősorban a tanultakat hasznosítjuk, hanem a kutya ösztöneire alapozok! A tanultakból a szófogadás és a tisztaság az alap. Ha félre kell állítani, azonnal reagál, és a helyére megy, ami az asztal alatt van. Horatio pontosan tudja, hogy kinek mennyi simogattatásra, kedveskedésre van szüksége ahhoz, hogy feloldódjon. Amikor már beszélgetünk, magától félrevonul és nem

zavar. Kivéve... ha túlságosan szimpatikus neki valaki, és játszani szeretne vele, de ilyenkor is kordában tartható, ám a szeretetét azonnal kimutatja. Általában a mosolygós, kedves emberekhez, vagy a nagyon súlyosan beteg (idegrendszeri, esetleg enyhén fogyatékos) betegekhez a legkedvesebb. Mintha az utóbbi kategóriába tartozókat sajnálná... Így rendkívüli ragaszkodást mutatott egy mosolygós méhész iránt (valószínűleg különleges illata is lehetett), és egy 35 éves, nagyon kedves de SM beteg fiatalemberhez.

Ellenszenv is lehetséges. Betért hozzám egy házaspár, feszült volt a kapcsolatuk, a nő imádta a kutyát, a férfire viszont rá volt tetoválva: Cave canem! Óvakodj a kutyától! Rögtön mondtam neki, hogy itt bizony van kutya, mit szól hozzá, nem volt baj. Amikor belépett, Horatio ránézett, kedveskedett a feleségnek, majd óvatosan a férfinak, tudomásul vette, hogy ő nem símogatta meg, majd visszavonult az asztal alá, és a terápiás ülés végéig ki se jött onnan. Egyszer se volt baj ebből. Kiderült, hogy a fiatalembert gyerekkorában megtámadta és megmarta egy kutya, nagy darabokat harapott ki a lábából, a sebét meg is mutatta. Megértettem az óvatosságát, de a terápia végére sokat oldódott Horatio türelmes, csendes jelenléte miatt. (Plusz terápia!)

Még egyetlen alkalom volt, ahol a kliens távolságot tartott tőle, egy magas beosztású német férfi, ami azért lepett meg, mert tudtommal a németek általában nagy kutyabarátok. Ám ő nem volt az! Kétszer félrelökte a közeledő kutyát, de többször nem kellett, meg se közelítette. Közel se került a kutya szívéhez... (Ha én vagyok a helyébe megharaptam, vagy minimum megmorogtam volna... Jól nevelt kutyám viszont nem tette.)

Ám egyszer minden szabályt felrúgott. Volt egy kliensem, aki meglehetősen perverz módon volt csak képes megtalálni az örömeit. Én nem lepődöm meg több évtized után már semmin, de a kutya igen... Valami másféle energiát hordozhatott, mert őt nem volt képes bevenni, pedig nagyon szerette volna a kutyát. Fel is vette magához és símogatta, de a tenyere izzadt az idegességtől, gyors, túl határozott mozdulatokkal tette, és ettől Horatio dühös lett. Amint tehette megszökött az öléből, és nem tudta visszacsalogatni, Horatio kérően nézett rám az asztal alól:

- Ne kelljen visszamenni hozzá, kérlek, kérlek...
- Oké, maradj. Hagyja, valami nem tetszik neki, ne haragudjon rá – mondtam a kliensemnek. Én nem ítélek meg senkiit. Horatio viszont úgy látszik igen.

Aztán amikor elment, sunyi módon megcsipkedte a nadrágját, hogy siettesse a távozását. Nem lehetne önálló véleménye, de ez esetben mégis volt. Soha eddig, senki mással ez nem fordult elő.

Az is előfordult, hogy párkapcsolati problémával érkezett a nő kliens, erősen sírt az első alkalommal, amikor megfogalmazta a gondjait. Horatio mellé telepedett, és cirógatta a lábaival, majd a nő az ölébe vette, és miközben simogatta, megvigasztalódott. A terápia végére azt mondta:

- Veszek magamnak egy kutyát otthonra! Rájöttem, hogy nagyon meg tud nyugtatni, és akkor nem vagyok hisztis a gyerekeimmel meg a férjemmel se.

És ezzel váratlan fordulattal, ötlettel egészült ki a terápia. Tudom, tényleg megtette, és vett kutyát.

Egy **10 éves forma kisiú**t is hoztak hozzám. Nagyon meg volt szeppenne, az anyukája is ideges volt, nem szexológiai témában jöttek, hanem más területen. **Horatio teljesen másképpen viselkedett, mint a felnőttekkel.** Elkezdett bohóckodni a gyereknek, míg nevetésre nem bírta, és miközben csak a kutyát figyelte - rám csak úgy a szeme sarkából -, válaszolgatott a kérdéseimre, és fény derült mindenre. Mosolyogva távozott, és megtudtuk amit kellett. A magányos kisiú magányában talált ki magának horror történeteket, és a végső megoldás ott is az lett, hogy vettek a fiúnak kutyát. Javasoltam, hogy járjanak vele iskolába is, mindkettőnek nagyon jót fog tenni.

Érdekesen reagál a betérő párokra. Másodpercek alatt megmutatja melyik fél a domináns, és jelzi a magatartásával, hogy a pár összetartása energetikailag milyen állapotban van. Sokat segít a diagnosztizálásban ezzel a magatartással.

Persze a terápiáknak nem a kutyatartás és nevelés népszerűsítése a fő dolga, de mellékesen az is bekúszik a megoldások közé. Az a fontos, hogy a kliens megnyíljon, őszinte legyen, jól érezze magát a rendelőben, ne legyen zavart, és így hamarabb közel kerülünk a megoldáshoz. Alapvetően ennek a hangulatnak a megteremtésében segít a kutya.

Olyan, mintha a kutyába egy vekker lenne elrejtve... Ugyanis hajszálpontosan 60 perccel azután, hogy a kliens megérkezett feláll, odajön hozzám, majd a klienshez és jelzi, hogy letelt az ideje... Nem is értem... Miért nem 50 percenként jelez? Az lenne ugyanis a hivatalos, szabályos terápiás óra, de ezt a kliensek se tartják be soha, így a kutya is a 60 percre állt be. Kicsit kínosabb a helyzet, ha az új kliens hamarabb megérkezik és leül várakozni, onnantól a bent lévő Horatio távozásra készíti, sürgeti... Már-már kínos, és erre nem én tanítottam, ezt ösztönösen teszi, rendet tesz a káoszban, ami kialakulna – szerinte.

Egy alkalommal egy pár volt nálam, lejárt az egy óra, Horatio jelzett. Szóltam a kutyának:

- Horatio! Ők két órát fizettek, még egy óráig maradnak! Maradj csöndben! Mókás, de rám nézett, majd visszavonult, a kliensek mosolyogtak.

Kikíséri a volt klienst, bekíséri az újat, szagmintát vesz, bohóckodik, kedveskedik. És tiszteletben tartja, ha valakit mindez egyáltalán nem érdekel. Jelzi, ha örül valakinek, mert már többszörre jön, és alaposan szemügyre veszi az újakat.

A BEMER kezelés Kecskeméten van. Horatio BEMER-függő, így minden kezelésnél ő is felfekszik az ágyra, a kliens lábához. Ott éppen mosható lábvédő van, közben a pofácskáját ráhelyezi a fekvő vendég lábára, és ő is töltődik, meg tölt is. Mindenki szereti, ha ott van velük. Sokan azt állítják, a jelenléte fokozza a BEMER hatását.

3. Terápiás kutya rendezvényen, bemutatókon

Ha rendezvényre, vagy kutyás bemutatóra megyünk, akkor Horatio is – a bemutatókon én is – egyenruhát viselünk. Ez azt jelenti, hogy ő feliratos hámot visel, amire rá van írva, hogy **Horatio – terápiás kutya**. A hámmal jelzés és védelem is egyben, rögtön másképpen néznek rá, talán nagyobb tisztelettel, és a hátán lévő fülecske abban segíti az őt megközelítő gyerekeket, hogy véletlenül se a bundájába, hanem inkább abba kapaszkodjanak. Mi a bemutatókon piros nadrágot és élénk zöld emblémás pólót viselünk, már messziről feltűnünk.

Rendezvényre egyéni szervezésben is megyünk, de ilyenkor is feltüntetjük az alapítványhoz tartozásunkat. A bemutatókat viszont Juharos Ágota szervezi a kutyásoknak, és alkalmanként, feladatonként más-más csapat tartja. (Két évvel ezelőtt én is ilyet láttam.) Ezek tulajdonképpen a valódi tevékenységünket reklámozó, szórakoztató, látványos kis formagyakorlatok, melyek nagyon jól mutatnak, ha 6-8-10 kutya mutatja be egyszerre, és nem is sejtik, hogy egy egyszerű “fekszik-marad” végrehajtott feladat mögött mennyi gyakorlás és munka van. (Persze, akinek van otthon kutyája és még arra se tudta rávenni, hogy ne ugráljon mindenkire, annak egy ilyen gyakorlat is csoda. Talán kedvet is csinál a tanításra.) Ilyenkor mutatják be az ügyesebb, rutinosabb kutyák egyéb szórakoztató mutatókat, ha valamelyik például táncolni, vagy bújkálni tud, vagy utasításra visszahoz valamit, összepakol egy kosárkába és hasonlókat. Ezeket nem azért tanítjuk meg a kutyáknak, hogy bohóckodjunk velük, hanem azért mert egyrészt a kutya is szeret ily módon játszani, másrészt a feladatok más, fontosakká is konvertálhatók (pl. ha visszahozza a plüss macit, egyszer csak odahozza a telefont is, ami életet menthet.) Harmadrészt ezzel tudjuk szemléltetni, hogy a kutya sok mindenre betanítható, ráadásul örömmel végzi a gyakorlatokat, akár egy színházi vagy film szerepre is felkészíthető. Ha szlalomozik a lábunk közt, akkor ezzel azt bizonyítja, hogy minden zsigerével ránk figyel, és másra is képes. Negyedrészt a kutya megszokja a szolgálatot, hogy fegyelmetlenül örömet, - az alapítvány nevéhez hűen – mosolyt csaljon a gyerekek, beteg felnőttek arcára.

Ha Horatio meglátja a hámot, vagy ha látja, hogy felveszem a piros nadrágot, szinte azonnal szolgálatra kész, már csak rám figyel, és az átlagnál sokkal fegyelmezettebb, de egyben élénkebb is, látszik rajta, hogy örül a szolgálatnak. Olyan, mint egy feltételes reflex – Pavlov példája a nyáladzó kutyával... Piros nadrág + hámmal = munka és fegyelem!

Sohasem büntetünk, csak jutalmazunk. Dícsérettel, símogatással, jutalomfalattal. Nem is olyan könnyű megtanulni, hogy melyik szót, melyik mozdulatot mikor kell alkalmazni ahhoz, hogy minden a helyén legyen, és használjon, ne rontson. A büntetés a “nincs kutyám” gyakorlat, amit én egyetlenegyszer csináltam, de a szívem megszakadt, és többet nem fogom. Ez abból áll, hogy ha a kutya nem akar szótfogadni, akkor onnantól azt játszunk, hogy nem veszek róla tudomást otthon sem, mintha nem is volna kutyám. Nem nézek rá, nem figyelek a jelzéseire, nem adok neki enni, nem símogatom akkor se, ha megveszik érte. Egy fél napos ilyen

szeretetmegvonás után a kutya olyan lesz, mint egy kezes bárány! Csak az én szívem szakad meg! Egy alkalom után láttam a hatását, többet nem is kellett alkalmaznom szerencsére, mert ez a fajta szeretetlenség nekem nem áll jól... A tiltás viszont megvan, a nagyon keményen, határozottan, megfelelő időben odakiáltott "nem". Ma már elég, ha csak rámordulok Horatiora, mintha csak azt akarnám mondani, és máris tudja. Nem! Nincs korbács, nincs verés, nincs látványos hiszti (mint Szaninál a hozzávágom a pórázt), nem üvöltöm ki a tüdőmet, csak rám néz és tudja mi az utasítás. Összeszokás, szoktatás, kitartó nevelés kérdése.

Az egyik bemutató alkalmával szándékunkon kívül szórakoztattuk a közönséget Horatioval... Egy egyszerű "fekszik-marad" gyakorlat után behívás következett: "hozzám!" Az én Horatiom csak üldögélt ott és esze ágába se volt rám nézni se, nemhogy oda futni, a többiek mind bejöttek. Egyszer csak körbenézett és odarohant a háttérben várakozó páromhoz, Janeszhoz... Percek kellettek ahhoz, míg magához tért, és újból elkezdett figyelni. Rám... A leggyakorlottabb kutyák is "lámpalázások" lehetnek egy fellépésen, és esetleg nem tudnak megcsinálni egy már ezerszer végrehajtott, rutinos gyakorlatot se, ez kiszámíthatatlan. Ilyenkor észnél kell lenni, hogyan megy tovább a bemutató.

A fellépés után mindig hagyjuk, hogy a közönség soraiban lévő gyerekek, felnőttek odajöjjenek a kutyáinkhoz, símogathassák, kényeztessék őket. Etetni nem szabad, csak a saját jutifalatjainkkal, de ez a "közönség találkozó" mindig sikeres, főleg a kicsik körében. Sok kutyától való idegenkedést legyőztünk már így!

És vannak az úgynevezett élmény programjaink, amik több órásak. Ilyenkor kivonulunk sátrakkal, pokrócokkal zárt vagy szabadtéri helyre, ahol mindenki a saját kutyájával valamilyen egyéni produkciót hajt végre akkor, amikor a vendég gyerek az adott állomáshoz, helyhez megérkezik. Ugyanis ez egy pontgyűjtő játék gyerekeknek, a betanított feladatot nekik kell végrehajtani a kutyákkal, és ha sikerült, pontot kapnak érte, ha minden kutyával játszottak ajándékot kapnak. Garantált a siker, mint a gyermek rendezvényeken a tűzoltó vagy rendőr autó jelenléte. A szülők együtt játszanak a kisgyerekeikkel.

4. Terápiás kutya óvodában vagy iskolában

A terápiás munka fejlettebb fokozata, amikor a kutyáink az óvodai foglalkozásokon, vagy iskolai órákon vesznek részt. Az óvónő, vagy tanárnő beépíti a tanóra feladatai közé a kutyát, illetve a vele végrehajtandó feladatokat, amiket nem a felvezető talál ki, hanem a pedagógus. (Az ún. terápiás vizsga az ilyen feladatokra készíti fel a kutyákat!) Lehet, hogy a gyerekek nagyobb motiváló az, hogy pár percig vezetheti a kutyát, vagy megsímogathatja, mint egy piros pont vagy egy dícséret. Még motiválóbb, ha azt látja, hogy bizonyos feladatot a kutya képes végrehajtani könnyen, amit ő korábban nehéznek tartott.

Ez utóbbi különösen érdekes és fejlesztő erejű az enyhén, vagy súlyosabban sérült, fogyatékkal élő gyerekek körében.

A Kutyával Egy Mosolyért Alapítvány pedagógus továbbképzéseket is tart ebben a témakörben, felkészítve a pedagógusokat a kutyákkal történő együttműködésre, elősegítve a pedagógiai munkát. A kutyákat és felvezetőiket mi biztosítjuk hozzá – de örömmel fogadjuk, ha valamelyik pedagógus saját kutyát akar magának kiképezni -, de ez nem kötelező. Lehet, hogy a pedagógus speciális kérésére a kutyát is valamilyen speciális feladat végrehajtására tanítjuk be, hogy a tematikába illő legyen. A kutyák sokszor nagyobb fegyellemmel vesznek részt a tanórákon, mint a gyerekek.

Horatio enyhén fogyatékos gyerekekkel dolgozott már, nagyon szereti őket! Már előre örvend, ha meglátja, hogy az iskola kapuja előtt megálltunk, és jól tűri a különböző korú – esetenként túlkoros, vagy nagyobb növésű, esetleg koordinálatlan mozgású – gyerekek közeledését. Míg idegennek soha, úgy nekik mindig megengedi, hogy pórázon vezessék, és türelmes, visszafogott, olyankor nem viháncol, szinte segít a gyerekeknek a végrehajtásban. Az erősebben fogyatékosokhoz már nem annyira türelmes, nem érti a fura hangokat, és esetleg támadásnak véli. Tudomásul kell venni, hogy a kutyák sem alkalmasak mindenféle munkára, de ha kitapasztaljuk az alkalmasságát, akkor megfelelően tudjuk dolgoztatni, a megfelelő közegben. Úgy lesz garantált a siker.

5. Terápiás kutya az egészségügyben

A terápiás kutya alkalmazás csúcsa, ha az egészségügyi rendszeren belül tud dolgozni idősek, gyerekek, enyhe vagy súlyos beteg felnőttek között. Erre a feladatra sem alkalmas minden kutya, és ehhez tapasztalat, rutin, kiegyensúlyozottság kell mind a kutya, mind a felvezetője részéről. Fajta szerint se minden kutya alkalmas erre, mert egyelőre itthon csak a kisméretű, kistestű kutyákat engedik be a kórházakba, a nagyobb méretű, ám a feladatnak tökéletesen megfelelő labradorokat még nem. (Németeknél igen, és őket alkalmazzák vakvezető kutyának is mindenhol.) Persze nem a sebészetre vagy a bőrgyógyászatra megyünk, ahol a steril körülmények különösen fontosak, hanem inkább gyermekosztályra, belgyógyászatra, onkológiára. Az idősek otthonában is szívesebben fogadják a kicsiket.

A kutya minden egészséges lelkű – egyébként az állatoktól nem idegenkedő – embert jókedvre derít, megnyugtat, mosolyt csal az arcára. **Tudjuk, hogy egy mosolygós, elégedett beteg sokkal könnyebben gyógyul, mint egy morózus, depressziós.** Éppen ezért a jókedvnek, a mosolynak önmagában gyógyító ereje van, ezt a célt szolgálják a bohóc doktorok is, csak mi nem piros orrot rakunk, hanem a kutyáinkat visszük. Azok neveléséről, tisztaságáról, egészségéről mi gondolkodunk, csak az egészségügyi intézmény, és a személyzet támogassa az ottlétünket. Persze kutyáink a személyzetnek is segítenek, hiszen a kiégés, elfáradás őket is eléri, nekik sem árt a jókedv, a béke, a nyugalom, a feltétel

nélküli hálás szeretet, amit a kutyáink tudnak adni olyan mértékben, ahogy ember soha.

Bejárnak kutyáink az idősek otthonába is, örülnek a simogatási lehetőségnek, és az állattartásból így csak a jót kapják, gondoskodniuk nem kell az állatról, csak szeretgetni, a többi a mi dolgunk. Ezért neveltük őket! Egy-egy elégedett mosoly, örömteli pár perc a mi örömünkké alakul, és a kutyáink is szeretik ezt a helyzetet.

Van egy hős kutyusunk, a Vacsiközi Füge (azért a megkülönböztetés, mert van egy labrador Fügénk is, aki gyerekekkel dolgozik), ő viszont yorkshire terrier, csak pár kiló és négyéves. Az első perctől kezdve bejár a gazdijával a kórházba gyerekekhez és az onkológiára "dolgozni", betegeket vigasztalni. Volt olyan beteg is, akit egészen a végső pillanatig elkísért, és az utolsó percekben is a beteg mellett volt, eszébe se jutott otthagyni, csak amikor már exitált. A gazdája már 2002 óta foglalkozik a betegek és a személyzet lelki ápolásával, a kutya nagyszerű segítővé vált.

Munkatársainkról és kutyáinkról az alábbi linkek alapján mindent meg lehet tudni:

http://juharos.hu/alapitvany/?page_id=84

http://juharos.hu/alapitvany/?page_id=195

Horatio még kezdőnek számít, fél éve vizsgázott, még sokat gyakorolunk, szerezzük a tapasztalatokat. Talán az év vége felé nekünk is lesz önálló egészségügyi munkánk egy szenvedélybeteg csoportban heti rendszerességgel. Ilyen munkát már végeznek Pécssett, az ottani tapasztalatok felhasználásával fogunk mi is dolgozni. Már előre örülök neki, és biztosan Horatio is örvend majd a lehetőségnek.

Fotók a terápiás munkáról

1. A rendelőben

A kisfiúval játékos, nagyon barátságos

Ettől a kienstől ideges volt, olyan erőteljesen és gyorsan símogatta, hogy a keze is elmosódik a képen. A szőre kifényesedett az izzadt kéztől. Tőle ideges lett, de tűrte...

Egy nyugodt, kiegyensúlyozott kliens ölében elbóbiskol, a kliens ezalatt bőbeszédűbb lett

Ezzel a vendéggel mindig játszani szeretett volna, nagyon szerette, vidám, mosolygós volt.

A BEMER ágyon

2. Bemutatókon

Nyári táborban

3. Élmény programon az Auchan Bevásárló Központban Kecskeméten

5. Iskolai programban az enyhén fogyatékos gyerekek között

Ezt a képet egy ilyen foglalkozás után tanár festette a gyerekekkel közösen Horatioról

A gazdit símogatom

A mami sokat árulkodott rólam... Minden igaz! Igyekszem betartani a szabályokat, szót fogadni, de néha önfejűsködöm. Tudom, hogy nem szabadna, amint ránézek a Mamira látom rajta, hogy most haragszik, valami nem jól csináltam, és nagyon bánt, ha szomorúnak, vagy mérgesnek látom őt, ha meg ideges, attól én is mindjárt az leszek. Szeretnék segíteni neki, szeretném mindig boldognak látni, és azt sem tudom, hogyan fejezzem ki a szeretetemet.

Legszívesebben puszilgatnám, de nem szabad, ugrálnék rá, amikor megérkezik, de azt sem szabad. Csak állok előtte az előszobában, várom, hogy letegye a szatyrait, erősen nézek a szemébe és az izmimat megfeszítve várom, hogy szóljon, lehet! Ilyenkor van egy örömködő szertartásunk. Ő odaáll a fotelja mögé, mondja nekem, hogy "jöhetsz", én felugrok a fotel támlájára és ott dörgölözöm hozzá, bele furakodok az ölébe, ő megölel, magához szorít, én pedig arra törekszem, hogy puszit adjak neki, de csak néha-néha sikerül, csak úgy érintőlegesen. Pedig úgy megnyalogatnám! Nem tudják az emberek, hogy ez a szeretetkimutatásunk csúcса? Megnyalni az arcát, pofácskáját, száját?! De nem hagyják az emberek!

Ugyanígy örvendezek a gyerekeknek, az unokáknak is, akik nagyon cukik. Soha nem bántanak, ezt a Mami nem is hagyná, de nagyon élénkek és hangosak, amik engem is arra sarkallnak, hogy én is még hangosabb legyek. Zsófiival tudunk fogócskázni, rendre körbe szaladjuk a házat, mielőtt haza mennek tőlünk, Kendével még nem tudunk ilyet csinálni. Őt csak puszilgatnám, nyalogatnám, de se a szülei nem hagyják, se ő maga, hiszen mióta csak lehet határozottan eltol magától. Ugyanakkor benne van az érdeklődés is irántam. Hú, de jókat fogunk mi még játszani, labdázni! Mi fiúk, tartsunk össze! Alig várom, hogy játszani tudjunk együtt!

Bevallom, egy kicsit féltékeny is vagyok. Szeretném a Mamit kisajátítani, megugatom őket, ha a Janesszal puszit adnak vagy átölelik egymást, pedig tudom, hogy ha ők szeretik egymást, akkor az mindannyiunknak jó. Én se kapok kevesebb szeretetet, közük tartozom, visznek mindenhová, én vagyok "a gyerek", erre vagyok a legbüszkébb!

Szeretek szép lenni, mert akkor mindig megdicsérik, meg sokat símogatnak is, tehát fontos, hogy a bundám tiszta és illatos, selymes legyen. Persze ehhez sokat kell szenvedni... Jaj, azok a fésülések! Tiszta kínszenvedés, már magam se tudom hányféle kefével, fésűvel, bontó balzsammal kennek – speciális száraz tápot is kapok, hogy szép legyen a bundám -, de a legszörnyűbb az a kefe, amivel a bogáncsokat szedik ki az iskola után... Jujjujj... az nagyon fáj! Húz, kellemetlen! Pedig tudom, ha bennem marad, akkor én tépkedem és nekem feleannyira se sikerül, és tudom, hogy a szépségért meg kell szenvedni, de ennek vannak határai. Ha már ki vagyok bontva, és úgy fésülgetnek, azt nagyon szeretem, az kellemes símogató. Szeretek fürdeni is, eszembe se jutna kiugrani a kádból, türelmesen tűröm, hogy telehabozzanak és leöblítsenek, bár még sohase volt annyi víz a kádban, hogy ne érjen le a lábam. Tudom, a kutyák zöme nagy hisztit csap a fürdésnél, én viszont szeretem! A törülközés is nagy móka, de nem ám a

törülközőbe! Abban semmi érdekes nincs! Inkább a fotelba, a bútorokba, az az igazi! Addig dörzsölöm a pofácskámat a bútorokba, míg teljesen száraz nem lesz, és közben örömködő hangokat hallatok, és hiába korhol a Mami, én csak így szeretem... Másnap meg alaposan porszívóz a lakásban, különösen a bútorokat tisztogatja, hogy nyomom se maradjon!

A Mami mondogatja mostanában a Janesszal, hogy nyáron megyünk a tengerhez, vajon mit fogok hozzá szólni? Nem tudom még milyen a tenger, de ha ők annyira szeretik, akkor biztosan nagyon jó! Szani kutya, az elődöm nagyon szerette!

Imádok játszani! Még fiatal vagyok, de remélem ezt majd később is szeretni fogom. Plüss játékokkal, kötelekkel, labdákkal, de vannak itthon akadály bolyák, kúszócső és rengeteg frizbi, de azzal még nem tudok játszani, alig várom, hogy megtanuljam. A labdát se csak visszahozom! Tudom dobni, gurítani, elkapni, visszahozni, vagy lelökni a bolyáról, ha éppen az a feladat. Csak keresni nem szeretem, mert mindig a legrosszabb helyre gurul...

És imádom a Mamit! Ő is sokat babusgat, szeretget, én is szeretem őt simogatni! Finoman, a mancsommal, előfordul, hogy csak a lábát, de az is lehet, hog a karját az arcát. Ilyenkor mindig azt hiszi, hogy akarok valamit. Pedig nem! Csak simogatni szeretem, mert megérdemli, mert ő is nagyon szeret engem.

*Szeretet, figyelmet adok és kapok.
Kell ennél több egy kutya életében?*

Egy valamit nem szeretek. Ha a Mami könyvet ír... Ugyanis ilyenkor nem figyel semmire, rám sem. Pedig most is inkább labdázni szeretnék, de ő csak ír és ír... És remélem végre befejezi! Akkor megint többet játszunk! Hurrá!